

Återrapportering av villkorsbeslut 2022 -Region Norrbotten

Skickas i **Wordformat** till:

li.registrator@regeringskansliet.se

tillvaxtverket@tillvaxtverket.se

ulrika.aberg@tillvaxtverket.se

Diarienummer:

Regeringskansliet N2021/03079, N2021/03001 (delvis)

Tillväxtverket Å 2022-4019

Region Norrbotten RUN 00060-2022

Innehåll

Återrapportering 1 – Regionalt utvecklingsarbete.....	3
1.1 Den regionala utvecklingsstrategin	3
1.2 Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030.....	5
1.2.1 Likvärdiga möjligheter till boende, arbete och välfärd i hela landet.....	5
1.2.2 Kompetensförsörjning och kompetensutveckling i hela landet.....	8
1.2.3 Innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet	11
1.2.4 Tillgänglighet i hela landet genom digital kommunikation och transportsystemet.....	18
1.3 Jämställdhet, integration samt miljö och klimat	20
1.3.1 Jämställdhet.....	20
1.3.2 Integration	25
1.3.3 Miljö och klimat	26
Återrapportering 2 – Fördelning av anslag 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder	30
Återrapportering 3 – Samverkan med andra aktörer.....	35
3.1 Samverkan med länsstyrelsen.....	35
3.2 Samverkan med andra statliga myndigheter	36
3.3 Samverkan med kommuner	37
3.4 Samråd med organisationer	38
3.5 Samråd med näringsliv.....	39
Återrapportering 4 – Analys uppföljning och utvärdering	41
5 Övriga medskick.....	44

Återrapportering 1 – Regionalt utvecklingsarbete

Utifrån 5–7 §§ lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar respektive 3–5, 8–10, 16 och 17 §§ förordningen (2017:583) om regionalt tillväxtarbete ska regionerna ge en sammanfattande beskrivning av verksamheten under året. Redovisningen ska innehålla uppgift om:

- Hur arbetet med den regionala utvecklingsstrategin och samordningen av insatser för att genomföra den har bedrivits.
- Vilka insatser som har genomförts, vilka resultat de har medfört eller förväntas medföra samt hur de har bidragit till omställningen för att möta samhällsutmaningar och därmed uppnå målet för den regionala utvecklingspolitiken samt mål i den regionala utvecklingsstrategin, det regionala strukturfondsprogrammet respektive programmen för Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg).
- Hur en ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet har integrerats i analyser, strategier, program och insatser inklusive hur integrering av jämställdhet, integration och miljö, inklusive klimat har stärkts.
- Hur olika territoriella perspektiv har beaktats samt vilken hänsyn som har tagits till olika förutsättningar som råder i olika delar av länet.

Redovisningen av verksamheten ska vara uppdelad på de strategiska områdena i regeringens skrivelse Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030 (Skr. 2020/21:133), det vill säga likvärdiga möjligheter till boende, arbete och välfärd i hela landet, kompetensförsörjning och kompetensutveckling i hela landet, innovation och förnyelse samt företagande och entreprenörskap i hela landet samt tillgänglighet i hela landet genom digital kommunikation och transportsystemet.

Redovisningen inom tillgänglighet i hela landet genom digital kommunikation och transportsystemet kan i förekommande fall innehålla en beskrivning av de insatser som har genomförts för att främja bredbandsutbyggnad under året. Redovisningen kan även innehålla uppgift om arbete som har bedrivits vid sidan av det som utförts av regionala bredbandskoordinatorer.

1.1 Den regionala utvecklingsstrategin

- 1.1.1 Beskriv hur det strategiskt viktigaste arbetet med den regionala utvecklingsstrategin och samordningen av insatser för genomförandet har bedrivits under året. Beskriv även eventuella utmaningar i genomförandet.

Coronapandemin har under 2022 fortsatt haft inverkan på utvecklingsinsatserna inom kultur, näringsliv och samhällsplanering. Kriget i Ukraina och de därtill följande höga kostnader för energi och livsmedel har förstärkt de utmaningar Norrbottens innevånare och verksamheter upplevt under pandemin. Under året har insatser som kan stärka Norrbottens resiliens därför varit viktiga.

Det stora investeringar som ska göras i länet utmanar det regionala policyarbetet och kommunernas strategiska planeringsarbete. Viktiga områden att utveckla har därför varit modeller och metoder för att stärka och utveckla helhetssyn, samverkansprocesser, balanserade avvägningar och prioriteringar.

Kompetensförsörjningsfrågan kräver samsyn och samverkan på en helt ny nivå. Därför

har det regionala kompetenförsörjningsrådet utvidgats till att också omfatta representanter för det privata näringslivet.

Arbetet med att färdigställa program och handlingsplaner för de Europeiska strukturfonderna har pågått under året. Under senare delen av året har utlysningar för projekt inom alla de EU-program som rör Norrbotten och medföljande medfinansieringsansökningar hanterats.

- 1.1.2 Beskriv hur ni (inom ramen för ert ansvar enligt lagen om regionalt utvecklingsansvar) har arbetat med att möta samhällsutmaningarna och där integrerat samtliga dimensioner av hållbar utveckling, det vill säga den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga.

Enligt SCBs framskrivningar kommer befolkningen i Norrbotten minska fram till 2030 vilket inte ligger i linje med de kompetensbehov som industrietableringarna i länet presenterar. Det finns därför starka skäl att planera för en annan utveckling.

Region Norrbotten har tillsammans med Länsstyrelsen i Norrbottens län, Norrbottens Kommuner och Arbetsförmedlingen låtit SCB ta fram två scenarier för hur kommunernas befolkningsutveckling behöver se ut för att nå de befolkningsnivåer som de planerade etableringarna kommer att kräva. Ett scenario utgår från kommunernas egna tillväxtmål och det andra baseras på de befolkningsnivåer regeringens särskilda samordnare förutspår behövs.

Under året har Region Norrbottens insatser bidragit till genomförande av Agenda 2030 dels via beviljade företagsstöd och projektstöd, ägarbidrag och verksamhetsstöd.

- 1.1.3 Beskriv hur olika territoriella perspektiv har beaktats i arbetet med den regionala utvecklingsstrategin.

Territoriella perspektiv har beaktats i arbetet med regionala elnätsanalyser, projektet North Sweden Green Deal, inom framtagande av ny Länstransportplan och genom utvecklingen av det sociala hållbarhetsperspektivet i den fysiska planeringen. Behovet av regional utvecklingsplanering är tydligt inom mellankommunala och regionala frågor som infrastruktur, transporter och kollektivtrafik.

Ett målinriktat arbete med att stötta de aktörer som bedriver kommersiell service i länet har genomförts.

1.2 Nationell strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030

1.2.1 Likvärdiga möjligheter till boende, arbete och välfärd i hela landet

1.2.1.1 Beskriv hur det strategiskt viktigaste arbetet inom likvärdiga möjligheter till boende, arbete och välfärd har genomförts under året. Beskriv även eventuella utmaningar i genomförandet.

Ett antal insatser för goda livsmiljöer har identifierats, ex att synliggöra strukturer och samband som främjar fysisk aktivitet, och främjande av en tryggare trafikmiljö. Det kan även vara att främja samhällsservice som utjämnar skillnader mellan befolkningsgrupper, där generella insatser ska sänka trösklar till kultur, gym, natur, osv.

Den kommersiella servicen med dagligvarubutiker, drivmedelsstationer, ombudsfunktioner, mm är mycket viktigt för en attraktiv gles- och landsbygd. Den behöver bevaras och även utökas för att skapa en stark och trygg servicefunktion och därmed bidra till attraktiva livsmiljöer.

Behoven av kommersiell service med dagligvarubutiker, drivmedelsstationer, ombudsfunktioner har kartlagts genom att tillsammans med kommuner och länsstyrelsen besöka ca 45 butiker och drivmedelsstationer. Ett resultat är att ett regionalt servicenätverk har startats upp under året. I en årlig handlingsplan tydliggörs kopplingarna mellan kommersiell service och den Regionala utvecklingsstrategin. Där prioriteras åtgärder och områden där insatser är extra viktiga under kommande år.

En förstudie rörande hur kommunerna arbetar med gestaltad livsmiljö i Norrbotten där resultatet ska fokusera på ett långsiktigt perspektiv med fokus på hållbarhet, struktur och infrastruktur, har påbörjats. Region Norrbotten har också under året gått in som samverkanspart och medfinansiär i projektet Form och Designcenter i Norr.

Ett underlag om Hälsofrämjande samhällsplanering har tagits fram. Där ges en beskrivning av ett urval av de nationella målen, styrdokument och aktuell forskning som är av relevans för hälsofrämjande samhällsplanering Norrbotten. Syftet har varit att tydliggöra hur regional utveckling, folkhälsoarbete och fysisk planering är sammanlänkade.

Omställningen till ett samhälle med mindre klimatpåverkan har inneburit ett ökat intresse för Norrbottens naturresurser. Om Norrbotten i ökad utsträckning ska kunna bidra till klimatomställningen genom mer förnybar energi och ökad utvinning av viktiga metaller krävs det att acceptansen och den upplevda "nyttan" av verksamheten ökar bland alla grupper och att alla känner att de blir hörda.

Regionen haft en representant i expertgruppen till Utredningen om en hållbar försörjning av innovationskritiska metaller och mineral (SOU 2022:56). Utredningens uppdrag har varit att se över prövningsprocesser och regelverk i syfte att säkerställa en hållbar försörjning av innovationskritiska metaller och mineral. I detta arbete har bland annat två av regionens påverkansfrågor, snabba och transparenta tillståndprocesser samt regionala naturresursavgifter, behandlats.

Region Norrbotten har tecknat en samverkansöverenskommelse med Trafikverket kring de utpekade områdena Regional och nationell infrastrukturplanering, Regional utvecklingsplanering och Samhällsutveckling - grön omställning. Samverkan förväntas bidra till ökad regional insikt och samsyn i frågor om funktionella geografier och regional utveckling.

För att stödja implementeringen av Fonden för en rättvis omställning (FRO) har Region

Norrbotten tillsammans med Region Västerbotten och Tillväxtverket, från EU, beviljats stöd för att öka kunskapen om kopplingen mellan hållbar regional utveckling och fysisk planering. Insatsen förväntas resultera i ökad kunskap om hur regional fysisk planering kan stödja övergången till ett fossilfritt och hållbart samhälle.

Region Norrbotten har tillsammans med Norrbottens kommuner, LRF och Länsstyrelsen i Norrbotten deltagit i styrgruppen för revideringen av Norrbottens livsmedelsstrategi. Strategi tar avstamp i RUS och den nationella livsmedelsstrategin. Genomförandet av genomsyras av hållbarhet, långsiktighet och utvecklande samarbeten.

1.2.1.2 Beskriv hur ni (inom ramen för ert ansvar enligt lagen om regionalt utvecklingsansvar) har arbetat med att möta samhällsutmaningarna och där integrerat samtliga dimensioner av hållbar utveckling, det vill säga den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga.

Regionen driver projektet "Vägar till hållbar utveckling". Fokus är att integrera hållbarhet i hela det regionala utvecklingsuppdraget och därtill hörande aktiviteter.

Dagligvarubutikerna och drivmedelsstationerna står idag inför högre inköpspriser, ökade drivmedelspriser, ökade transportkostnader samt ökade elpriser. Genom att besöka serviceställena har vi informerat om vilka möjligheter till stöd det finns utifrån de rådande samhällsutmaningarna.

Region Norrbotten samordnar ett regionalt nätverk för att i samverkan med kommuner och regionala aktörer främja attraktiva livsmiljöer genom hälsofrämjande samhällsplanering. Nätverket erbjuder mötesplatser för samtal, erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling i syfte att uppfylla målen i Agenda 2030, bidra till en hållbar regional utveckling samt att skapa en förbättrad och mer jämlik och jämställd folkhälsa.

1.2.1.3 Beskriv hur olika territoriella perspektiv har beaktats i arbetet med likvärdiga möjligheter till boende, arbete och välfärd.

Samverkan kring servicefrågor och prioriterade insatsområden sker med alla kommuner i länet. Prioriterade områden är de orter där det idag finns en butik och/eller en drivmedelsstation och det är långt till nästa serviceställe. Stöden inom kommersiell service riktar sig endast till lands- och glesbygd.

Energikontor Norr har genomfört en kartläggning av framtida energi/effekt behov i Norrbotten genom dialoger med näringslivet och kommunerna i länet. Syftet är att skapa ett underlag för att säkerställa att hela regionen har god tillgång till energi av rätt kvalitet.

Inom projektet North Sweden Green Deal har Region Norrbotten tillsammans med sina samverkanspartner arbetat med att kartlägga och möta utmaningar och möjligheter inom samhällsbyggandet som uppstår med anledning av de stora industrietableringarna i länet.

1.2.1.4 Ge exempel på insatser som har genomförts eller initierats under året.

Insatserna kan vara helt eller delvis finansierade med anslag 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder men även insatser med annan finansiering kan redovisas. Ange max 5 insatser och fyll i tabellen nedan.

Namn på insats och kort beskrivning	Mål	Resultat i form av prestationer	Resultat i form av effekter
Förstudie - hållbar regleringsmodell av helikopterskidåkning Kirunafjällen. (Kiruna Lapland ek. Förening)	RUS: Attraktiva livsmiljöer/Målkonflikter markanvändning Smart Specialisering: Besöksnäring	1 Förstudierapport med nulägesbeskrivning, utmaningar och förslag till innehåll i en hållbar regleringsmodell av helikopterskidåkningen i Kirunafjällen.	Ökad kunskap hos intressenter och Länsstyrelsen om problembilden kopplat till målkonflikter inom besöksnäringen i fjällen. Bredden på perspektiv och förankring i förstudien är begränsat då representanter för rennäringen har avböjt att delta i projektet.
Form och Design Center i Norr- etablerandet av en nod för politiken för gestaltad livsmiljö i Övre Norrland (Region Västerbotten)	RUS: Attraktiva livsmiljöer Smart specialisering: Kulturella och kreativa näringar	En nod för arbetet med gestaltad livsmiljöer	Ökad kunskap kring gestaltade livsmiljöer; En bättre samhällsplaneringsprocess; attraktiva livsmiljöer som lockar fler att flytta till Norrbotten
2 vägar till ett effektivare energisystem. (Energikontor Norr)	RUS: Smarta, hållbara innovationer och entreprenörskap Smart specialisering: Energiteknik	Förstudierapport som visar om det är möjligt att få fram uppgifter för att bygga ett scenarioverktyg för elnät, elproduktion och elanvändning och även undersöka hur stort problemet med överbokningar av eleffekt är i länet.	Kort sikt: beslutsunderlag som avgör om och hur arbetet med att ta fram ett scenarioverktyg ska fortsätta. En tydligare bild av huruvida effektöverbokningar är ett problem. övergripande Lång sikt: ett scenarioverktyg, som en del av ett proaktivt arbetssätt för energiomställningen i Norrbotten. Minskade effektöverbokningar.
Road trip - Besökt alla landsbygdsbutiker och drivmedelsstationer. #ServiceriktNorrbottnen	Hög livskvalitet i attraktiva livsmiljöer	Ökat antal ansökningar om investeringsstöd.	Investering och utveckling av verksamheterna stärker deras attraktivitet, vilket leder till ökad köptrohet och därmed överlevnad. Vi har via sociala medier spridit information om våra besök och det har gett stort medialt genomslag, t ex ökad kunskap hos medborgarna vad vi jobbar med och att butikerna finns.
En forskningsöversikt om attraktiva livsmiljöer i norr	Hög livskvalitet i attraktiva livsmiljöer	En studie av hur kommunerna i regionen arbetar med attraktiva livsmiljöer idag, en	Kort sikt: Ett beslutsunderlag för insatser kopplade till RUS Medellång sikt: En förändring av hur

		forskningsöversikt av aktuell forskning inom området i nordliga regioner, normkritiska perspektiv samt attraktiva livsmiljöer i processer för fysisk planering.	målgruppen för insatser inom området identifieras. På lång sikt: Ökad attraktivitet och därmed en ökad befolkning i länet.
--	--	---	--

1.2.2 Kompetensförsörjning och kompetensutveckling i hela landet

1.2.2.1 Beskriv hur det strategiskt viktigaste arbetet inom kompetensförsörjning och kompetensutveckling har genomförts under året. Beskriv även eventuella utmaningar i genomförandet.

Regionens strategi för området är att arbeta i bred samverkan med aktörer på nationell, regional och lokal nivå. Styrkan är den goda samverkan och engagemanget som finns kring utmaningarna inom kompetensförsörjningen. Utmaningen är att kunna få till en samlad bild av både den privata såväl som den offentliga arbetsmarknadens behov.

Regionens roll är att balansera de båda arbetsmarknaderna och arbeta både kort- och långsikt för att få till ett samlat grepp kring behoven. Det handlar om inventeringar, analyser, mobilisering och resursförstärkningar men även om att som region ta ett ledaransvar för komplexiteten.

Under året har arbetet med kompetensförsörjning och kompetensutveckling bedrivits genom Kompetensrådet, som samlar länets representanter från olika utbildningsanordnare och nivåer samt representanter från privat och offentlig arbetsmarknad).

Tjänstepersoner från Regionen har också varit med i ett nationellt nätverk för erfarenhetsutbyte kring kompetensförsörjning, deltagit i Norra Sveriges arbetsgrupp inom Myndighetssamverkan och i en arbetsgrupp som samlar Myndigheten (MYH) för yrkeshögskolan och regionerna.

Prioritering av insatser inom Europeiska socialfonden plus 2021-2027 ser till länens kompetensutveckling och livslångt lärande, ökat arbetskraftsutbud samt arbete kring attraktionskraft och inflyttning. Inför utlysningarna i programmet har ESF-rådets samordningsgrupp tillsammans med Region Norrbotten och Region Västerbotten arbetat mer proaktivt än tidigare och genomfört gemensamma informations- och projektdialoger med projektsökande aktörer. Överlag har projektens fokus varit på att öka möjligheten till ett inkluderande och hållbart arbetsliv för alla samt att öka kapacitetsförstärkning av lokala och regionala strukturer men också insatser direkt till individen.

Regionen har beviljats medel för en ettårig förstudie med syfte att få till ett regionalt valideringscentrum med sikte på 2024/ 25. Inom ERUF-projektet North Sweden Green Deal pågår ett arbete med kartläggning och kompetensutveckling inom validering. Syftet är att stärka upp validering som verktyg i omställningen och i länets kompetensförsörjning genom att erbjuda lärtillfällen och nätverksmöjligheter för valideringsaktörer i länet. Aktiviteterna riktar sig till såväl kommunala utförare inom exempelvis Komvux och lärcentra samt SYV och branschvalideringsutförare.

Region Norrbotten har deltagit i nätverket LINN (Lärcentrum i norra Norrland) som är en samverkansplattform för utveckling av lärcentra i Sveriges 29 nordligaste kommuner. Målet är att skapa förutsättningar för kommunerna i norra Norrland att öka tillgången

till och genomströmningen i utbildning via lärcentra.

Yrkesvux i Norrbotten hanteras av kommunerna med viss samordning t.ex. genom femkanten (Piteå, Boden, Kalix, Luleå samt Älvsbyns kommun). En utredning av problematiken med att studenter har svårt att finna platser för verksamhetsförlagda utbildningsmoment, en flaskhals i länets kompetensförsörjning, har inletts. Utredningens huvudfokus är att identifiera organisatoriska och strukturella hinder som finns på området för att i nästa steg kunna rikta insatser mot problematiken.

Teknikcollege är en samverkansplattform mellan företag och utbildningsanordnare i Boden, Kalix, Luleå och Piteå. De certifierar utbildningar inom industri och teknik där samverkan mellan skola - näringsliv utgör grunden. Under 2022 anordnade teknikcollege i Luleå den årliga nationella konferensen.

Under 2022 har Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH) sett över sin verksamhet och organisation. Ett av syftena har varit att få en tydligare koppling till regionerna. Regionen har bjudits in samt deltagit i en arbetsgrupp med syfte att komma med synpunkter på förändringsarbetet.

I smart specialiseringsstrategin eftersträvar regionen en mer diversifierad arbetsmarknad och har därför i samverkan med olika regionala aktörer sett positivt på ansökningar som rör kulturella och kreativa näringar. Regionen har som ett led i detta haft dialog samt gjort skrivelser gentemot MYH och fört fram en önskan om beviljade utbildningar inom detta fält.

Akademi Norr har under året kartlagt och förankrat, hos kommunerna i Västerbotten och Norrbotten, behovet av YH utbildningar inom andra branschområden än KKN. Det arbetet har varit ett bra underlag för regionens svar till MYH på deras årliga förfrågan angående behov av YH utbildningar med start hösten 2023.

1.2.2.2 Beskriv hur ni (inom ramen för ert ansvar enligt lagen om regionalt utvecklingsansvar) har arbetat med att möta samhällsutmaningarna och där integrerat samtliga dimensioner av hållbar utveckling, det vill säga den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga.

Norrbotten har en åldrande befolkning och en liten inflyttning till länet. Samtidigt ska länet gå i bräsch för en global resa mot en mer hållbar värld med fossilfri industri för att tackla klimatförändringar och för att åstadkomma ett starkare socialt samhälle med hjälp av sociala innovationer och förbättrad teknik genom digitalisering.

Projektet Vägar till hållbar regional utveckling har samarbetat med Coompanion Norrbotten kring sociala innovationer och socialt företagande. I många sammanhang är kännedomen om sociala innovationer och samhällsnyttigt företagande samt de effekter som kan uppnås liten. Behovet av information är stort och Coompanion Norrbotten har arbetat med att hitta smarta och effektiva sätt att sprida kunskap inom området.

Sammantaget har verksamheten resulterat i ökad kunskap i ett flertal av regionens kommuner. Aktiviteter har bedrivits exempelvis i form av workshops, webinarier och nätverkande både regionalt och nationellt med universitet, företagsfrämjare, idéburen sektor och andra viktiga samverkansaktörer.

Utifrån framkomna insikter om utmaningar och möjligheter inom året har Coompanion Norrbotten beviljats medel för en förstudie med syfte är att undersöka och fastställa om behov och förutsättningar finns för ett genomförandeprojekt som ska leda till att vi utformar och testar en entreprenöriell utvecklingshub, Impact Norrbotten, för socialt och ekonomiskt hållbara affärer och sociala innovationer. Hubben ska tillhandahålla stöd, utbildning och kompetensutveckling till samhällsentreprenörer i Norrbotten och stärka områdets roll och position i länet.

Ytterligare en insats för att bidra till jämställdhet, omställning och en hållbar utveckling har varit implementeringen av resultaten från projektet Develoop. Det syftar till att via jämställdhetsintegrering stärka konkurrens- och innovationskraften i SMF. Develoop har ökat kunskapen och förutsättningarna för företag och företagsfrämjare att fortsatt arbeta med jämställdhet.

Region Norrbotten har under året tagit initiativ för att förbereda strategier och beslutsfattare inför den kommande programperioden där ambitionen i programmen är tydlig kring att projekt ska vara hållbarhetssäkrade. Ett kunskapsstöd har anlitats som genomfört interna utbildningar i hållbarhetsintegrering med både strategier och beslutsfattare. För strategernas del handlade det om en uppfräschning av kunskaper från tidigare utbildningsinsatser. För regionala utvecklingsnämnden (RUN) var det första gången de erbjöds en utbildning där alla tre dimensioner av hållbarhet är centralt. Tidigare har RUN erbjudits ett flertal utbildningar i jämställdhetsintegrering.

Ett processtöd för mobilisering av nya strategiska satsningar inför den kommande programperioden har erbjudits kommunerna och framför allt Gällivare och Bodens kommun startat igång det arbetet. Nästa steg i utbildningsinsatserna blir att erbjuda en grundutbildning i hållbarhet riktad till projektaktörer i Norrbotten tillsammans med ett individuellt stöd. Att driva projekt i kommande programperiod som säkerställer ett byggande av hållbara samhällen som attraherar en mångfald av kvinnor och män att vilja leva och bo på platserna är högaktuella.

1.2.2.3 Beskriv hur olika territoriella perspektiv har beaktats i arbetet med kompetensförsörjning och kompetensutveckling.

I återslagrapporteringen ska regionerna redovisa hur olika territoriella perspektiv har beaktats. Det vill säga hur insatser och prioriteringar tar hänsyn till varierande förutsättningar mellan till exempel landsbygder och städer av olika storlek och karaktär, men också olika funktionella samband över kommun-, läns-, och landsgränser.

Arbetskraften i regionen rör sig i mellan kommuner och över länsgränserna mellan Norrbotten och Västerbotten, där man arbetar i en kommun eller flera och bor i en annan. Det pågår stora industri- samt energietableringar även i Norra Finland och Norge. Hur dessa satsningar kommer att påverka varandra vad gäller tillgång till energi och arbetskraft är i dagsläget osäkert men att funktionell samverkan kommer att behövas råder det en samsyn kring.

Insatserna i Europeiska socialfonden syftar till att kompensera för regionernas specifika utmaningar kring stora avstånd med få möjligheter till kollektivt resande, en låg befolkningstäthet och en åldrande befolkning. Dessa utmaningar förstärks då de behöver hanteras i kombination med små och många gånger isolerade lokala eller regionala arbetsmarknader samt små organisationer och kommuner med förhållandevis låg genomförandekapacitet.

- 1.2.2.4 Ge exempel på insatser som har genomförts eller initierats under året.
Insatserna kan vara helt eller delvis finansierade med anslag 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder men även insatser med annan finansiering kan redovisas.
Ange max 5 insatser och fyll i tabellen nedan.

Namn på insats och kort beskrivning	Mål	Resultat i form av	Resultat i form av effekter
North Sweden Green Deal	En flexibel och väl fungerande kompetensförsörjning	14 unika handlingsplaner, en per kommun för ökad attraktionskraft och mottagarkapacitet för nya invånare/ arbetskraft.	Förväntad kompetens och handlingsförmåga kring mottagande av nya invånare/ arbetskraft till sommaren 2023.
Kompetensutveckling för grön omställning inom metall- och stålindustrin i Norrbotten och Västerbotten blev beviljat under 2022. Fonden för rättvis omställning FRO.	Insatser som bidrar till en koldioxidneutral industri genom stärkt förmåga och förbättrade förutsättningar för en strukturerad kompetensförsörjning.	Ökad förståelse för de globala målen inom Agenda 2030. Användning av branschvalidering som verktyg, säkerställa resurseffektiva utbildningsmöjligheter som matchar kompetensbehov och möter krav för en grön omställning. Utveckla och stärka de regionala strukturerna med aktörer som arbetar aktivt med att stödja industrins kompetensförsörjning.	Hitta vägar framåt för nya kompetenskrav som den gröna omställningen innebär och som dessutom är anpassade till de enskilda industriföretagens olika förutsättningar,

1.2.3 Innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet

- 1.2.3.1 Beskriv hur det strategiskt viktigaste arbetet inom innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande har genomförts under året. Beskriv även eventuella utmaningar i genomförandet.

Region Norrbottens arbete med innovation är inriktat på att strategiskt stötta och utveckla länets innovationsekosystem. Arbetet styrts till stor del av Norrbottens Smart specialiseringsstrategi.

Norrbottens globala konkurrenskraft får anses vara god. Likväl finns fortfarande stora utmaningar som måste lösas för att säkerställa det regionens framtida attraktivitet. En sådan är att på ett hållbart sätt utveckla och diversifiera den nuvarande naturbaserade ekonomin så att den fortsatt kan vara konkurrenskraftig på den globala marknaden. Inom detta område har regionen ett starkt universitet med världsledande forskning.

Norrbotten står för ett betydande bidrag till den svenska varuexporten, dels genom sina naturtillgångar, dels genom produkter från tillverkningsindustrin och tjänstebolag. Av Sveriges regioner är Norrbotten den sjätte största regionen för varuexport. Trots denna statistik har två tredjedelar av bolagen, inte någon erfarenhet av att exportera sina produkter till andra länder. Det behövs ett nytt arbetssätt för att åstadkomma

internationalisering. Problematiken spås på genom brister i logistikkedjor för distribution av post och paket, varudistribution samt lågfrekvent kollektivtrafik. Till detta ska läggas avsaknad av snabbt bredband som är en förutsättning för betaltjänster.

Ett konkret utvecklingsområde har därför varit klusterutveckling där projektet LOKET har genomförts tillsammans med aktörer i Norrbotten. Ett annat fokus har varit deltagande i Sevilla plattformen där Region Norrbotten är medlemmar inom tre partnerskap som fokuserar på de diversifieringsområden som preciseras i regionens Smart specialiseringsstrategi.

Regionen deltar också i nätverket Regional, nationell dialog med fokus på forsknings- och innovationsfrågor. Nätverket har ett 40-tal deltagare från regional nivå, nationella myndigheter och departement och samlas regelbundet för att diskutera aktuella frågor. Nätverket är viktigt för kunskapsutbyte med övriga län och stärker arbetet med forsknings- och innovationsfrågor i länet och ger regionen möjlighet att lyfta fram specifika förutsättningar för Norrbottens utveckling.

Den gröna omställningen har lett till en investeringsboom. I centrum står tillverkningen av fossilfritt stål, produktion av vätgas och grön elförsörjning. Det är kunderna som efterfrågar koldioxidfri energi, koldioxidfritt stål och gruvmaterial som behövs för att ställa om.

De investeringar som genomförs i Norrbotten kommer i förlängningen att förändra näringslivet i Norrbotten och i Sverige. De stora investeringarna i Norrbotten och i Västerbotten kommer att kräva cirka 100 000 inflyttare till bägge länen. Det byggs och planeras för fullt för att kunna ta emot alla människor som i framtiden behövs både på etableringsorterna och de övriga orterna i regionen.

Majoriteten av de små och medelstora företagen i regionen upplever att tillgång till kompetent arbetskraft är ett stort hinder för utvecklingen. Systemen för kompetensförsörjning är komplexa med en mängd aktörer som påverkar utvecklingen på lokal, regional och nationell nivå. Denna utveckling kommer att förstärkas ytterligare genom investeringarna i Norrbotten. Svårighet att rekrytera människor med rätt kompetens till SMF och till offentlig sektor kommer att öka.

Många insatser i de regionala företagsstöden stödjer en ökad digitalisering och ett integrerat synsätt på hållbarhet. Ett fortsatt nyttjande av ramprogram för de regionala företagsstöden med finansiering av ERUF-medel är viktigt. Detta ger möjlighet att möta de aktuella behoven hos företagen. Även de regionala projektmedlen bidrar till att utvecklingsmedlen har kunnat användas för innovativ tjänsteutveckling inom besöksnäringen, som digitala resrutter och att natur- och kulturmiljöer tillgängliggjorts genom interaktionsdesign. Denna typ av initiativ visar på hur ny teknik kan bidra till utveckling av bättre affärserbjudanden som står ut i global konkurrens och samtidigt ger tillfälle att öka medvetenheten hos besökare om regionens mångfald.

Stödformen Livsmedelsförädling, riktad till företag som planerar att genomföra en förstudie eller investering kopplat till livsmedelsförädling har förlängts. Arbetet kopplat till livsmedel i alla delar av värdekedjan har intensifierats, då frågor rörande hållbarhet och självförsörjning lyfts upp på agendan samt att den regionala livsmedelsstrategin reviderats. Diskussioner finns att göra detta stöd permanent och även se över möjligheter till andra erbjudanden utöver ordinarie stöd för företag inom värdekedjan för livsmedel.

Kriget i Ukraina samt effekten av pandemin har troligtvis påverkat investeringsplanerna hos många företag. Osäkra leveranser och priser, svårigheter att få offerter eftersom kostnaderna är en osäkerhetsfaktor samt stigande räntor är några faktorer som kan bidra till en försiktighet hos företagen. Antal ansökningar har legat på en något lägre

nivå under 2022 och antalet ansökningar minskade framförallt under den senare delen av året.

- 1.2.3.2 Beskriv hur ni (inom ramen för ert ansvar enligt lagen om regionalt utvecklingsansvar) har arbetat med att möta samhällsutmaningarna och där integrerat samtliga dimensioner av hållbar utveckling, det vill säga den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga.

Hållbarhet har integrerats främst via aktiviteter inom projektet Vägar till hållbar utveckling i Norrbotten och de två delprojekten Hållbar kompetensförsörjning och Hållbar finansiering. Dessa projekt rör alltifrån insatser i Region Norrbottens projekt Develoop som riktar sig till 30 företag från olika branscher och platser i Norrbotten, till att stötta socialt entreprenörskap och företagande inom social innovation, att stärka ungas entreprenörskap, samt Region Norrbottens investeringar under året i projekt och företagsstöd som kopplar an till innovation, entreprenörskap och företagande. Arbetet med hållbarhet är ett gemensamt lärande, där det via projektet getts extra resurser att ta kliv framåt i arbetet.

Ung Företagsamhet i Norrbotten (UF) och Teknikens Hus Science Center (TH) har i samverkan med Luleå tekniska universitet tagit fram ett utbildningsmaterial om cirkulär ekonomi som heter Från Skräp till Skatt. Grunden i utbildningsmaterialet är en trälåda som innehåller spillmaterial samt en lärarhandledning med information och interaktiva övningar. Det framtagna materialet har använts och testats av NTI-gymnasiet (Luleå), Luleå Gymnasieskola, Tornedalsskolan (Haparanda), Gränsälvgymnasiet (Övertorneå), Björknäsgymnasiet (Boden), Strömbackaskolan (Piteå) samt Lapplands Gymnasium i Kiruna och Gällivare. Genom utbildningsmaterialet har elevernas förståelse om vad som gör produkter och tjänster hållbara ökat och de har uppmuntrats att utveckla affärsidéer utifrån spillmaterial från företag i Norrbotten.

Två workshopdagar har genomförts i syfte att stärka hållbarhet i de bolag Region Norrbotten är majoritetsägare i. Första tillfället fokuserade på grunderna i hållbara affärsmodeller och verktyg. SSAB och LKAB berättade hur de jobbar med hållbarhet i praktiken. Båda underströk hur viktigt det är med jämställd rekrytering för att vara en attraktiv arbetsgivare. Andra tillfället fokuserade på hållbarhet i praktiken via Region Norrbottens projekt Develoop, Energikontor norrs projekt Konkurrenskraft 2030 samt en presentation från Almi Nord om hur de har stärkt rådgivningen till företag om hållbara affärsmodeller.

- 1.2.3.3 Beskriv hur olika territoriella perspektiv har beaktats i arbetet med innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande.

Territoriella perspektiv är en utgångspunkt för arbetet med Innovation och förnyelse samt entreprenörskap och företagande i hela landet. Insatser genomförs gemensamt med aktörer i länets olika städer, lands- och glesbygder, baserat på god kunskap om skilda förutsättningar och med fokus på en sammanhållen region. Exempelvis i arbetet med kommunernas näringslivskontor, det gemensamma arbetet för en hållbar besöksnäring och satsningarna inom smart industri med flera.

Under året har projekt finansierats som kommer alla kommuner i länet till del. De flesta projektägarna utgår ifrån de större kommunerna eftersom universitet och många företagsfrämjande aktörer har sitt säte där men i bedömningen tas hänsyn till var insatserna genomförs, vad utmaningarna består av, hur behoven ser ut och vilken målgrupp som får del av projektens resultat. Bedömning görs av kommuners olika situation exempelvis företagsstruktur, demografi och socioekonomiska förutsättningar. Vid prioritering av projektfinansiering görs en bedömning av ekonomiska, sociala och miljömässiga effekter och synliggörande av eventuella målkonflikter. Ett intersektionellt perspektiv används. Prioriterade satsningar ska bidra till en långsiktig hållbar

utveckling i Norrbotten.

Vid beredning av ansökningar för företagsstöd tas alltid inomregional hänsyn som är en del av bedömningsgrunden där behovet av stöd kan se olika ut beroende på var i länet verksamheten bedrivs. Landsbygd och glesbygd är via gällande förordningar automatiskt de mest gynnade områdena. Vid bedömning tas hänsyn till om investeringen bidrar till ökad attraktion för orten/kommunen, om den bidrar till att bredda näringslivsstrukturen. Stöd till företag som verkar på lokal marknad i glesbygd/landsbygd bedöms utifrån konkurrenssituationen eftersom även dessa företag kan ha en stor betydelse på en liten ort utifrån attraktionskraft, utbud, inflyttning.

Uppgifterna för arbetsplatsställe i Nyps är inte tillförlitliga då det förekommer att fel kommuntillhörighet redovisas. Ändring av detta måste göras av Tillväxtverket och det går därför inte att redovisa hur stöden med säkerhet har fördelats kommunvis. Region Norrbotten gör dock en egen bedömning utifrån tidigare års fördelning att stöden detta år följer gällande förordningar och därmed inte bör vara annorlunda fördelat än tidigare år då mest stöd gått till landsbygd och glesbygd.

Under slutet av 2022 har ett arbete påbörjats av extern konsult där effekterna av Innovationsstödet ska genomlysas.

1.2.3.4 Ge exempel på insatser som har genomförts eller initierats under året.

Insatserna kan vara helt eller delvis finansierade med anslag 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder men även insatser med annan finansiering kan redovisas. Ange max 5 insatser och fyll i tabellen nedan.

Namn på insats och kort beskrivning	Mål	Resultat i form av prestationer	Resultat i form av effekter
LOKET (ERUF) Syfte: Att genom starka kluster få en hållbar tillväxt i företagen som ingår i klustren och säkerställa framtida konkurrenskraft för Norrbotten. Målgrupp: klusterledare för branscherna biltest, besöksnäringen, komposit, rymd, gruvnäring, hållbart byggande och Creative North.	RUS: Prioriterade insatsområdet Smarta, hållbara innovationer och entreprenörskap ERUF: harmoniserar med investeringsprioriteringen Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främja investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering och stödjande teknisk och tillämpad forskning, förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktiga möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål. Interreg Nord: harmoniserar med samma	Antal genomförda kunskapsunderlag: 2 Antal genomförda klusterledarträffar i Sverige: 4 Antal genomförda klusterledarträffar i Tyskland: 1 Antal studiebesök i ett lärande syfte inom klusterutveckling: 3	Förväntade resultat enligt uppföljning: Kort sikt: Att målgruppen har fått ökad kunskap om hur man på ett hållbart sätt kan arbeta med en Klusterorganisation och vilka värden det kan ge. Att målgruppen har en plan för hur de långsiktigt kan bygga en klusterorganisation för att skapa mervärde för företagen. Att målgruppen har fått en förståelse för brister och utvecklingspotential inom klusterinitiativet de verkar i och har en plan för hur de kan åtgärda/överbrygga dessa. Att målgruppen ser gemensamma samarbetsområden utifrån vilka man kan få företagen att bygga vidare på och dra nytta av. Att målgruppen har förstått vikten att löpande arbeta med hållbarhetsfrågor. Lång sikt: målgruppen har blivit en viktig

	investeringsprioritering som inom ERUF. Agenda 2030: Mål 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, Mål 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur, Mål 12 hållbar produktion och konsumtion, Mål 17 Genomförande och partnerskap.		katalysator för företagen som ingår i klustret. Företagen har börjat samarbeta i högre utsträckning, både gällande forskningsprojekt och försäljning mot nya marknader, vilket i sin tur leder till innovationer och tillväxt. Målgruppen har stärkt sin profil och blivit attraktivare vilket gör att målgruppen lättare kan hitta kompetent arbetskraft i framtiden. För samhället betyder det att växande innovativa, hållbara, jämställda företag attraherar kompetens och stärker skattebasen i Norrbotten. Organisationerna är resurseffektiva, arbetar med förnybara material och energislag, tänker cirkulärt och anpassa sig till nya konsumtionsmönster samt fungerar som jämställda och jämlika arbetsplatser.
Beviljade regionala företagsstöd	Stärkt entreprenörskap och företagande Minst 1700 nya företag per år med en överlevnadsgrad på mer än 75 % efter 3 år. 1484 st (2016) Ökad exportförmåga Andel av små- och medelstora företag (SMF) som exporterar produkter och tjänster ska öka till 23 %. 17 % (2016) Högre förnyelsegrad Andel av SMF som investerar i forskning- och utveckling (FoU) ska öka till 10 %. 2 % (2017) Minskad obalans i könsfördelning hos SMF Antal kvinnor som arbetar på ett SMF ska öka till 30 procent. 17 % (2017)	164 ansökningar om företagsstöd kom in vilket är en något lägre nivå i jämförelse med 2021. Av dessa har 125 beviljats och 39 har avslagits. Totalt har 58,7 miljoner kronor i investeringsstöd beviljats till 125 företag. Det motsvarar 183 miljoner kronor i investeringar. Stöden är indelade i huvudområdena besöksnäring, tillverkningsindustri, tjänster, testverksamhet, kulturella och kreativa näringar inklusive hantverk samt innovationsstöd.	Den förväntade sysselsättningsökningen för 2022 är totalt 200 personer med en jämn fördelning mellan kvinnor och män. Detta är en halvering jämfört med 2020 men på samma nivå som 2021.

	Mål i det regionala strukturfondsprogrammet: Att öka små och medelstora företags konkurrenskraft Projekt inom målet ska bidra till att öka antalet nystartade företag och till att de som redan finns kan växa. Prioriterat är också projekt som bidrar till företags kapitalförsörjning där marknaden inte fungerar. Även hjälp för företag att nå nya marknader		
Go Community Projektet syftar till att utforska samverkan mellan unga vuxna och kreativa entreprenörer, öka den digitala närvaron samt sammanlänka mikro- och småföretagare över hela regionen - och bedriva branschöverskridande kunskapsutbyte med andra sektorer. Projektet säkerställer lika förutsättningar för entreprenörer att ta del av stöttning samt ta vara på skärningspunkter i nytt och befintligt näringsliv i en geografiskt stor region. Projektet utmanar nya arbetssätt som skapar utveckling genom innovativa metoder mellan branscher och sektorer som normalt sett inte möts.	RUS: Innovation och företagande Smart specialisering: Smart differentiering - Kultur och kreativa näringar ERUF: Stärka små- och medelstora företags tillväxt och konkurrenskraft	Genom aktiviteter som riktar sig mot unga vuxna/entreprenörer som är i mycket tidigt skede ska projektet skapa en inspiration, trygghet och ett större mod i att våga starta upp företag. Det ämnar resultera i fler nystartade företag som bidrar till en positiv utveckling av Norra Sverige. Genom projektet får deltagarna en ökad förmåga att driva sin egen affär m.h.a. nya infallsvinklar och tankesätt genom att låta företagare från helt olika branscher och olika infallsvinklar jobba tillsammans i en digital miljö. Projektet ämnar även utöka nätverket för unga företagare, mikro- och småföretagare i norra Sverige, möjliggöra branschöverskridande samverkan inom kreativa näringar samt hos tjänsteföretag som blir bestående långt efter man lämnat projektet.	Genom projektet får fler unga vuxna stöttning i tidigt skede vilket förväntas resultera i fler nystartade företag. Fler kvinnor stöttas i sitt entreprenörskap vilket bidrar till ett mer jämställt stödsystem. Projektet bidrar till att skapa mötesplatser, kreativa miljöer, besöksmål, nya arbetsstillfällen och arenor för innovation i skärningspunkten mellan branscher och ofta står för en diversifiering av näringslivet. Tjänstesektorn och den kulturella och kreativa näringen bidrar till en social hållbarhet, livskraftiga samhällen, attraktiva livsmiljöer och livet mellan husen - faktorer som spelar en avgörande roll för kompetensförsörjning och samhällsutveckling i hela norra Sverige.
ClimateFood Projektets utgångspunkt är att det finns ett behov av mer klimatsmart livsmedelsproduktion och att detta är förenat med en tillväxtpotential för små- och medelstora företag som ingår i dessa värdekedjor. Projektet syftar till att bidra till starkare förutsättningar för klimatsmart matproduktion och mer	RUS: Innovation och företagande Smart Specialisering: Smarta samhällen - Offentlig sektor, Civilsamhället Interreg Aurora: Stärkt konkurrenskraft hos små och medelstora företag	Projektet avser leda till ökad kunskap och förmåga med avseende på klimatsmart matproduktion och klimatsmart affärsutveckling, samt utökade gränsöverskridande nätverk och samarbetsmöjligheter. För det bredare ekosystemet avser projektet öka kunskapen	Mer klimatsmarta och konkurrenskraftiga SMF inom matproduktion; ökat kunskapsutbyte mellan SMF kring klimatsmart livsmedelsproduktion, samt; ökat interregionalt och gränsöverskridande samarbete kring klimatsmart matproduktion.

klimateffektiva SMF inom matrelaterade värdekedjor och ekosystem inom programområdet genom att: 1. Identifiera möjligheter för mer klimateffektiva matproduktion och mer klimateffektiva relaterade värdekedjor samt därmed förenade tillväxtpotentialer för SMF genom gränsöverskridande samverkan 2. Identifiera exempel på best practice inom klimateffektiv matproduktion och bidra till spridning och implementering av sådan praxis inom berörda företag såsom matproducenter och relaterade värdekedjor 3. Etablera ett gränsöverskridande samarbetsnätverk		om best practice med avseende på klimateffektiv matproduktion och affärsutveckling; publicera en interaktiv data dashboard som visualiserar statistik om klimateffektiv matproduktion inom programområdet, samt; generera aktionsplaner/strategier för ökad gränsöverskridande samverkan kring klimateffektiv mat.	
Strategisk Samverkan för Hållbar Näringslivsutveckling i Möjligheternas Region (SHIMR) Lycksele kommun Region 10 är en frivillig sammanslutning av 10 inlandskommuner i Norrbotten och Västerbottens inland där kommunerna samverkar i syfte att förbättra förutsättningarna för utveckling, attraktionskraft och tillväxt. Projektet vill lösa problemen med de regionala skillnaderna i stödssystem för näringslivet och fylla behoven främst genom samarbete och samhandling, både strategiskt och operativt. Projektet ska utveckla nya modeller för samverkan mellan kommunerna, med företagsfrämjare och akademin, för att på bästa sätt stödja företagen i region 10.	RUS: Innovation och företagande Smart Specialisering: Smarta samhällen - Offentlig sektor, Civilsamhället ERUF: Stärka små- och medelstora företags tillväxt och konkurrenskraft	Företagen ska ha: Kommit närmare akademin och företagsfrämjande organisationer och har en förståelse hur de kan ta tillvara på deras resurser Fått ökad förståelse för vikten att arbeta med inkludering, hur ledarskap och en robust organisation ökar företagets attraktivitet och hur de ökar den digitala närvaron. Ökad nyfikenhet för hållbar företagsutveckling, ökad kunskap om innovativa processer och förändringsarbete Fler kvinnor och utlandsfödda har större kunskap om hur det är att driva företag. Ökad kunskap om Region 10s företags förutsättningar hos regionala, nationella och andra företagsfrämjande aktörer . Det finns en modell eller metod för hur samverkan mellan företagsfrämjare kan fungera och en samsyn har uppnåtts mellan	Att företag samverkar och närmar sig områden för smart specialisering. Fler kvinnor startar och driver företag i regionen. Fler utlandsfödda startar och driver företag i regionen. Fler företag jobbar strukturerat med att förbättra hållbara affärsmodeller. Fler företag jobbar med cirkulär affärsutveckling. Fler företag jobbar för att minska sina klimatavtryck. Företagen jobbar för att bli mer inkluderande och vara attraktiva arbetsgivare. Företagen agerar för att öka sin digitala kompetens och synlighet. Fungerande nätverk som leder till ökad innovationskraft. Naturligt att nyttja näringslivet i kommunerna för att få lots och vägledning till främjarsystemet. En fungerande modell för samverkan i R10

		näringslivsfunktionerna i Region 10 om hur samverkan kan ske strategiskt efter den framtagna modellen.	
--	--	--	--

1.2.4 Tillgänglighet i hela landet genom digital kommunikation och transportsystemet

1.2.4.1 Beskriv hur det strategiskt viktigaste arbetet inom tillgänglighet genom digital kommunikation och transportsystemet har genomförts under året. Beskriv även eventuella utmaningar i genomförandet.

Den långsiktiga transportplaneringsprocessen har under 2022 resulterat i ett samrådsförfarande av remissförslag till länstransportplan i Norrbotten och slutligen ett fastställande av Regionfullmäktige.

Efter flera planperioder av kostsamma satsningar har mötesseparering i två viktiga pendlingsstråk genomförts. Dessvärre får dessa satsningar stora konsekvenser för länstransportplanens ekonomiska ram med en kraftig avräkning inför planperioden 2022-2033 och ger begränsade möjligheter att genomföra ytterligare åtgärder innan 2028. Region Norrbotten är oroad över att det kommer att saknas ekonomiska medel för åtgärder i det regionala vägnätet under en kritisk period då samhällsomvandlingen tar fart, med tillfälle att satsa på hållbart resande och social inkludering.

I EU-programmeringsprocessen har regionen upprepade gånger förordat att det ska vara möjligt att inkludera finansiering av infrastruktursatsningar för samhällsomvandling, men utan att lyckas.

Gällande det statliga bredbandsstödet ha de fyra regionerna i norra Sverige lämnat ett gemensamt inspel till PTS och departementet där vi förordar en modell som tar avstamp i en nedbrytning av bredbandsmålen på regional och kommunal nivå och där de regioner och kommuner som har längst kvar till 2025-målet prioriteras.

Regionen medfinansierar insatser inom området fossilfria transporter. Två förstudier har kartlagt nuläge och analyserat förutsättningar för omställning till fossilfria transporter. Projektet ReDriv arbetar med att ta fram en rikstäckande, digital plattform som ska tillhandahålla efterfråge- och utbudsinformation för utbyggnaden av ladd- och tankinfrastruktur.

Region Norrbotten har under året gått in i ett mellanregionalt samarbete för att främja digital delaktighet som en följd stöttar regionen under kommande femårsperiod Digidel (digidel.se). Vi deltar också i projektet Smarta hållbara byar (digiby.se) där digitalt servicestöd erbjuds via de kommunala bokbussarna.

Platsoberoende företagartjänster är av stor vikt för ett livaktigt entreprenörskap och näringsidkande i länets alla delar. Regionen finansierar flera projekt särskilt riktade till företag inom tjänstesektor och KKN. Unga entreprenörer står i fokus i satsningen Go Community som vill skapa ett mer sammansvetsat företagsklimat genom att utveckla en digital mötesplats som mötesform.

En utmaning är att få offentlig verksamhet, både kommunal och regional, att ta tillvara digitaliseringens möjligheter i större utsträckning. Likaså att öka den digitala mognaden hos länets småföretag, särskilt företagen i inlandskommunerna. Här genomförs projekt och informationsinsatser som i förlängningen kan bidra till att öka regionens konkurrenskraft.

1.2.4.2 Beskriv hur ni (inom ramen för ert ansvar enligt lagen om regionalt utvecklingsansvar) har arbetat med att möta samhällsutmaningarna och där integrerat samtliga dimensioner av hållbar utveckling, det vill säga den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga.

I arbetet med hållbarhetsintegrering krävs att data kan förmedlas på ett relevant sätt och kartor är effektiva verktyg i att öka förståelsen för hur planeringen faller ut och hjälper också till att besvara frågan kring vem som får vad och på vilka villkor.

Social hållbarhet behöver ses som en process i konstant förändring. Detta gör att de mål som sätts upp för social hållbarhet behöver ses över, bedömas och anpassas över tid och baseras på lokala behov som finns. Transportplanering fungerar som ett av flera verktyg så att de globala målen i Agenda 2030 länkas till andra delar av planering och samhällsutveckling.

På uppdrag av Region Norrbotten har remissversionerna av trafikförsörjningsprogrammet och länstransportplanen analyserats med syfte att identifiera och beskriva förflyttningar i hur social hållbarhet hanteras i remissversionen jämfört med i tidigare styrdokument. Konsulternas övergripande slutsats är att förflyttningar har skett. Flertalet av de förslag och rekommendationer som togs fram inom uppdraget "Vägar till hållbar utveckling" finns med i remissversionerna.

Utifrån analysens rekommendationer har social hållbarhet fått större utrymme i de förslag till nya planer som nu tagits fram. Genom att synliggöra att transportinfrastrukturen är till för och används av människor med olika förutsättningar, behov och livsvillkor ska det bli lättare att se och planera för vem som får vad och på vilka villkor.

1.2.4.3 Beskriv hur olika territoriella perspektiv har beaktats i arbetet med tillgänglighet genom digital kommunikation och transportsystemet.

Kompetensutmaningen är en avgörande pusselbit för att lyckas med den gröna omställningen. Med en förväntad befolkningsökning i Norrbotten och Västerbotten med 50 000 till 100 000 personer till 2035 är effektiva persontransporter en viktig förutsättning. Regionen driver därför på för ett snabbt färdigställande av Norrbottenbanan och dubbelspår längs hela malmбанan.

Geografisk tillgänglighet beskriver hur lätt det är att fysiskt nå olika servicepunkter och aktiviteter, såsom arbete, skola, samhällsservice, kultur och natur. Ofta mäts den geografiska tillgängligheten genom att använda ett fysiskt avstånd eller restid. Norrbotten är Sveriges största län och utgör ca 25 % av landets yta med cirka 250 000 invånare varav majoriteten bor längs kusten. Förutsättningarna för att leva och bo skiljer sig därmed åt mellan olika delar av länet.

Digital konnektivitet kan mildra konsekvenserna av geografisk otillgänglighet, men finansieringsmodellen för att öka täckningsgraden är inte anpassad för långa avstånd mellan tätorter eller för att nå ut till yttersta periferin. Regionen har begränsat utrymme att styra stöd till, för regionen, högt prioriterade områden. Andra samhällsintressen förhindrar samtidigt utbyggnaden av samhällsmaster som ett alternativ till färre kilometer fiber.

- 1.2.4.4 Ge exempel på insatser som har genomförts eller initierats under året.
 Insatserna kan vara helt eller delvis finansierade med anslag 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder men även insatser med annan finansiering kan redovisas.
 Ange max 5 insatser och fyll i tabellen nedan.

Namn på insats och kort beskrivning	Mål	Resultat i form av prestationer	Resultat i form av effekter
RörLa Projektet ska effektivisera trafiken genom samordning av samhällsbetalda resor med andra trafikslag. Detta görs med hjälp av Predictive Movement, en digital plattform för samverkan kring transporter av människor och gods med hjälp av AI, blockkedja, ruttoptimering och digital tvilling.	RUS: Insatsområdena Hållbara transporter och tillgänglighet samt Hög livskvalitet i attraktiva livsmiljöer.	En cirkulär affärsmodell för samordnade transporter. En digital tvilling. En digital plattform.	Förväntade effekter, egen bedömning: I slutet av 2025 har digitalisering av kollektivtrafiken med plattformsteknologi tillgängliggjorts för beslutsfattare och kollektivtrafikens aktörer.
Arctic 6G (Interreg Aurora) Projektets huvudmål är att utveckla, demonstrera och sprida ny teknik som kan förbättra den samhälleliga motståndskraften hos framtida 6G-nät i Aurora-området.	RUS: Insatsområdena Hållbara transporter och tillgänglighet samt Smarta, hållbara innovationer och entreprenörskap. S3: Fokusområde Smart samhälle samt Skärningspunkter (mellan teknisk forskning och utveckling, infrastruktur, och samiska näringar).	6 st tekniska lösningar inom lågenerginätverk, 6G-cybersäkerhet och lokalisering av IoT-sensorer, varav 4 anammas av externa intressenter. 5 samarbeten mellan företag och akademi. 2 SME som introducerar nya produkter eller innovationer. 2 ansökningar till EU-program.	Förväntade effekter, egen bedömning: Projektet ska utveckla den regionala förmågan inom området trådlös kommunikation och i förlängningen bidra till att frigöra affärspotential samt ökad delaktighet och social trygghet i gles- och landsbygd.
Road Map for Improved Arctic Infrastructure and Logistics System Projektet ska ta fram en färdplan för att skapa en dynamisk arena för samverkan och handling, strategi och påverkansarbete för att uppnå förbättrade och hållbara logistiklösningar och bidra till nya investeringar i transportinfrastruktur.	RUS: Insatsområdena Hållbara transporter och tillgänglighet samt Flexibel och väl fungerande kompetensförsörjning	En tekno-ekonomisk analys En plan för organisation, drift och finansiering av en samverkansarena	Förväntade effekter, egen bedömning: Projektet ska skapa bättre förutsättningar för organisationer som är direkt involverade i infrastrukturprojekt att bidra med hållbara åtgärder inom området.

1.3 Jämställdhet, integration samt miljö och klimat

1.3.1 Jämställdhet

- 1.3.1.1 Beskriv hur det strategiskt viktigaste arbetet med att stärka integrering av

jämställdhet har genomförts under året. Beskriv även eventuella utmaningar i genomförandet.

Under året har insatser fortsatt genomförts inom projektet Vägar till hållbar regional utveckling i Norrbotten 2020-2023.

Jämställdhet och övriga hållbarhetsaspekter har främjats inom fyra områden; strukturbild, kompetensförsörjning, finansiering samt kommunikation och lärande.

Det intersektionella perspektivet av jämställdhet är integrerat inom alla insatsområden. I och med insatser som genomförs inom regeringsuppdraget har vi goda möjligheter att snabba på omställningsarbetet inom en bredd av områden kopplat till det regionala utvecklingsuppdraget.

Vårt arbete med hållbar utveckling ekologiskt, socialt (inklusive jämställdhet med ett intersektionellt perspektiv) och ekonomisk hållbarhet, utgör delar i arbetet att genomföra Agenda 2030.

Som en följd av den gröna omställningen och investeringar kopplat till denna har de sociala aspekterna som jämställdhet och integration kommit i skymundan till fördel för miljömässiga frågor, både från näringsliv och politiker.

Det gör det ännu viktigare att tjänstepersoner påminner om och lyfter fram de sociala perspektiven. De är en förutsättning för att bygga långsiktigt hållbara samhällen.

I den regionala utvecklingsstrategin och de flesta strategier, program och utvecklingsarbeten beskriver vi genomförandet av Agenda 2030 som en nödvändighet för att omställning till en hållbar regional utveckling ska bli verklighet.

Region Norrbotten har genom en ökad kunskap om hållbarhetsintegrering och en fördjupad förståelse för det holistiska i hållbarhetsarbetet kunna applicera en regional dimension och konkretisering av arbetet både i ordinarie processer och i specifika insatser, program och strategier. Exempelvis har den reviderade regionala Livsmedelsstrategin – Nära Mat lanserats, där Region Norrbotten aktivt deltagit i styrgruppen och bidragit med nya perspektiv till hållbarhetsintegrering ur ett regionalt utvecklingsperspektiv.

1.3.1.2 Ge exempel på insatser som har genomförts eller initierats under året.

Insatserna kan vara helt eller delvis finansierade med anslag 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder men även insatser med annan finansiering kan redovisas. Ange max 5 insatser och fyll i tabellen nedan.

Namn på insats och kort beskrivning	Mål	Resultat i form av prestationer	Resultat i form av effekter
Jämställdhet och digitalisering för ökad konkurrenskraft – Develoop (ERUF) Region Norrbotten är projektägare och Jämställdhetsmyndigheten är processledare. Satsningen vidareutvecklar resultat från ett pilotprojekt inom Jämställd regional tillväxt (2016-2018), riktat till företag i Norrbottens inland. Projektet, som startade 2019 har	RUS: Projektet överensstämmer med intentionerna i den regionala utvecklingsstrategin och de horisontella kriterierna jämställdhet och mångfald. Projektet bidrar till att små och medelstora företag stärks med ökad konkurrenskraft genom jämställdhet och digitalisering. ERUF: Projektet bidrar till det specifika målet	Förväntat resultat: Antal företag som får stöd i jämställdhet, mångfald, inkluderande kommunikation, samt bidrar till verktyg för hållbara företagsstöd: 30 Sysselsättningsökning i företag som får stöd: 10 Heltidstjänster.	Resultatbeskrivning baserad på egen utvärdering/ projektägarskap: Effekter kort sikt: Ökat mod, kunskap och vilja att lyfta jämställdhet och mångfald i det egna arbetet och andras. Nya konkreta verktyg för att förstå jämställdhet, inkludering och övriga hållbarhetsaspekter som viktiga delar för attraktivitet, affärs- och

avslutats under året. Målsättningen med projektet var konkurrenskraftiga företag i Norrbotten som på längre sikt visar ökad lönsamhet och innovativ, inkluderande verksamhet, attraktiva för både kvinnor och män med olika bakgrund och ålder. Projektet har ett utbyte med Vägar till hållbar regional utveckling, där företag inom Develoop bidrar till att utveckla ett verktyg för hållbara företagsstöd.	omsättning i små - och medelstora företag och harmoniserar med horisontella kriterier för ökad jämställdhet och mångfald. Interreg Nord: jämställdhet mellan kvinnor och män är ett horisontellt kriterium för hela programmet tillsammans med hållbar utveckling, lika möjligheter och icke-diskriminering. Programmet syftar även till att stärka företagande. Agenda 2030: mål 5 Jämställdhet, mål 8 Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, mål 10 Minskad ojämlikhet, mål 17 Genomförande och globalt partnerskap.		konkurrenskraft. Effekter lång sikt: Ökad kapacitet att använda jämställdhet och övriga hållbarhetsaspekter för ökad attraktivitet, affärs- och konkurrenskraft.
Revidering Norrbottens livsmedelsstrategi - nära mat Strategin har genom en bred dialog och ett antal seminarium med aktörer i hela värdekedjan för livsmedel reviderats. Strategi med tillhörande handlingsplan kommer beslutades och lanserades under första kvartalet 2022.	RUS: Hög livskvalitet i attraktiva livsmiljöer; Klimat, energi och hållbar konsumtion. Strategins genomförande bidrar till att konsumenterna motiveras att välja långsiktigt hållbara alternativ. Offentliga inköp stimuleras av närproducerade, hållbara produkter, lösningar för en hållbar utveckling och en ekonomi som bygger på kretslopp/ cirkulär ekonomi stimuleras. Bidrar även till en livskraftig region samt god, jämlik och jämställd hälsa. Genomsyras av målen i Agenda 2030, mål 1,2,3,4,5,8,10,12,13, 14, 15, 16	Strategin revideras och beslutas för ett genomförande i linje med handlingsplanen.	Önskat resultat för genomförande av strategin beskrivs i de strategiska målen i strategi med tillhörande handlingsplan: 1. Ökad lönsam produktion av norrbottnisk mat - Volymen av norrbottnisk mat har ökat och lönsamheten i företagen är god. 2. Ökat värde från produktion av norrbottnisk mat - Värdet från produktionen av norrbottnisk mat har ökat per enhet. 3. Höjd livsmedelsberedskap i Norrbotten, med produktion som är motståndskraftig mot risker - En robust norrbottnisk livsmedelsproduktion och dess värdekedjor tryggar tillgången på mat och vatten även vid samhällsstörningar. 4. Kunderna köper mer norrbottnisk mat genom: a. Ökad kunskap om hållbar konsumtion Kunskaper om norrbottnisk produktion,

			dess mervärden och hälsosamma matval genom norrbottnisk mat har ökat. b. En utvecklad och attraktiv norrbottnisk matmarknad. Andelen norrbottnisk mat har ökat i butik, på restauranger, vid event och i offentliga kök. Den regionala maten är lätt att hitta. Mat och produkter utvecklas kreativt och serveras med stolthet. 5. Produktionen av norrbottnisk mat har en större del i samhällets utveckling och planering. Produktionen av norrbottnisk mat ses som en viktig strategisk fråga och prioriteras av samhället. 6. Norrbottnisk mat bidrar till att utveckla cirkulär ekonomi. Ökad produktion och konsumtion av norrbottnisk mat har bidragit till cirkulär ekonomi, den gröna omställningen och Agenda 2030.
Projektet Made in Norrbotten - regional förstudie som drivs av LTU Business. Pågick under perioden 2021-08-01 - 2022-03-01. Syftar att utreda nuläget av hur Norrbotten upplevs och bilden som behöver förmedlas och som stämmer med verkligheten. Syftet är att öka attraktionskraften och få fler att bo och leva i Norrbotten.	RUS: Flexibel och väl fungerande kompetensförsörjning. Projektet bidrar till att attrahera fler kvinnor till regionen. Ökad jämställdhet bidrar till ekonomisk tillväxt, då kvinnors och mäns samlade kompetenser, talang, kreativitet och entreprenörskap tas tillvara på arbetsmarknaden. ERUF: de horisontella kriterierna jämställdhet, mångfald och miljö integreras i projekten utifrån dess möjligheter att generera hållbar tillväxt. Utgångspunkten är att projekten behöver förhålla sig till de värden som jämställdhet, mångfald och miljö kan	Förväntat resultat: antal kunskapsunderlag som visar en nulägesbild av hur Norrbotten upplevs idag samt vilken bild som måste förmedlas för att attrahera nya och befintliga invånare: 1	Förväntade resultat enligt ansökan: Effekter på kort sikt: Ökade kunskaper om hur vi kan öka regionens synlighet nationellt och internationellt. Ska leda till ett genomförandeprojekt. Effekter på medellång sikt: Ökade kunskaper bidrar till aktivt och systematiskt kommunikationsarbete för att sprida rätt bild av Norrbotten. Effekter på lång sikt: Ett strategiskt kommunikationsnav kan bidra till en förändrad och förnyad syn av norra Sverige både externt och internt.

	bidra med för att nå de specifika målen i hela programmet. Interreg Nord: jämställdhet är ett horisontellt kriterium för hela programmet, dessa är: hållbar utveckling, lika möjligheter och icke-diskriminering samt jämställdhet mellan kvinnor och män. Agenda 2030: mål 5: Jämställdhet, mål 10: Minskad ojämlikhet och 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt, 9: Hållbar industri, innovationer och infrastruktur och 17: Globala partnerskap.		
Intersective innovation 2.0, ett ERUF-projekt som drivs av Piteå Science Park i samverkan med Skellefteå Science City. Genomförs i Norrbotten och Västerbotten. Pågår 2020-11-01 till 2023-02-28. Projektet handlar om att arbeta med öppen innovation i skärningspunkter mellan branscher och sektorer. Övriga möten med andra branscher och kompetenser ger nya oväntade lösningar. Det är i skärningspunkterna som de mest innovativa idéerna hittas.	RUS: Smarta, hållbara innovationer och entreprenörskap. ERUF: Politiskt område 1 Ett konkurrenskraftigare och smartare Europa genom främjande av innovativ och smart ekonomisk omvandling och regional IKT – konnektivitet. Interreg Aurora: Politiskt mål 1. Ett smartare Europa genom att främja innovativ och smart ekonomisk omvandling. Agenda 2030: Mål 5 Jämställdhet, mål 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur, mål 17 Genomförande och globalt partnerskap.	Förväntat resultat: Antal företag som får stöd: 45 st. Antal företag som får annat stöd än ekonomiskt: 45 st. Utöver detta kommer projektet att ha flera öppna aktiviteter där betydligt fler företag förväntas delta. Sysselsättningsökning i företag som får stöd: 5 heltidstjänster.	Förväntade resultat enligt ansökan: Effekter kort sikt: Ökade kunskaper om öppen innovation, inkludering av nya perspektiv, jämställdhet och grön omställning bidrar till ökade samarbeten. Det skapar förutsättningar för ökad lönsamhet hos deltagande företag. Effekter medellång sikt: Företagens ökade kunskaper leder till att de investerar mer i samarbeten och öppen innovation. Effekter på lång sikt: En högre grad av öppen innovation i övre Norrland förväntas medföra en ökad tillväxt och attraktionskraft och bidrar till både inflyttning och talangattraktion.
Go Community Ett ERUF-projekt som drivs av Piteå Science Park i samverkan med Skellefteå Science City Projektet syftar till att utforska samverkan	RUS: Smarta, hållbara innovationer och entreprenörskap. Arbetspaketen Idea Boost, Hangout, Inkubator och Testbädd Digital Mötesplats,	Prestationer: 30 företag som deltar i inkubator och hangout. 30 gränsöverskridande insatser som leder till nya affärsidéer.	Effekter : - Skapa en inspiration, trygghet och ett större mod hos unga vuxna att våga starta upp företag. - Förändrat beteende hos deltagarna och ökad

mellan unga vuxna och kreativa entreprenörer, öka den digitala närvaron samt sammanlänka mikro- och småföretagare över hela regionen - och bedriva branschöverskridande kunskapsutbyte med hela andra sektorer. Projektet säkerställer lika förutsättningar för entreprenörer att ta del av stöttning samt ta vara på skärningspunkter i nytt och befintligt näringsliv i en geografiskt stor region. Projektet utmanar nya arbetssätt som skapar utveckling genom innovativa metoder mellan branscher och sektorer som normalt sett inte möts.	förväntas ge positiv påverkan inom mål 5, 8, 9, 10, 11 och 17. Viss positiv påverkan inom 3, 4, 7, 12 och 16. Ingen eller mindre påverkan inom målen 1, 2, 6, 13, 14 och 15.		förmåga att driva sin egen affär m.h.a. nya infallsvinklar och tankesätt - Bidrar till en än mer hållbar, motståndskraftig och inkluderande digital infrastruktur runt tjänsteföretagare och entreprenörer i den kulturella och kreativa näringen genom den samverkan med näringslivskontor och andra näringslivsstödjande aktörer i länens kommuner som ingår i projektet.
--	---	--	---

1.3.2 Integration

1.3.2.1 Beskriv hur det strategiskt viktigaste arbetet med att stärka integrering av integration har genomförts under året. Beskriv även eventuella utmaningar i genomförandet.

Region Norrbotten ser till alla tre dimensioner av hållbarhet, ekologiskt, socialt och miljömässigt. Jämställdhet med ett intersektionellt perspektiv är en viktig del av social hållbarhet, inom vilket integration är en betydelsefull aspekt för att uppnå målsättningen att attrahera en befolkning som präglas av en mångfald av kvinnor och män med olika ålder och bakgrund samt från olika platser.

Frågan om jämställdhet och inkludering av människor med olika bakgrund och från olika geografisk plats ingår i beredningen av projektansökningar

Region Norrbotten verkar tillsammans med Länsstyrelsen och civilsamhället i en överenskommelse och handlingsplan för en långsiktig samverkan i syfte att involvera civilsamhället i den regionala utvecklingen. Överenskommelsen innebär att parterna tillsammans ska möta samhällsutmaningar och verka för ett livskraftigt Norrbotten och utifrån sina respektive roller bidra med kunskaper och erfarenheter. Stora delar av detta arbete berör integration och mångfald, då civilsamhällets organisationer och offentliga sektor, både lokalt och regionalt, samverkar kring insatser inom området.

Kompetensförsörjning är en av de största utmaningarna i Norrbotten. Integration och mångfald är nyckelfaktorer till ett framgångsrikt arbete för att möta denna utmaning och är därför integrerad i många insatser kopplade till detta.

För att gynna en breddad rekrytering och stimulera företag att bli attraktiva,

inkluderande arbetsgivare har Region Norrbotten tagit fram och lanserat en ny typ av företagsstöd. Stödet kan beviljas till små och medelstora företag i Norrbotten med 3-49 anställda i samband med rekrytering av person i målgruppen personer födda utanför Norden och syftar till att underlätta breddad rekrytering samt att utveckla ett medvetet mångfalds- och värdegrundsarbete. Stödets utformning har tagits fram i samverkan med Länsstyrelsen i Norrbottens län, Arbetsförmedlingen och 4 pilotföretag.

1.3.2.2 Ge exempel på insatser som har genomförts eller initierats under året.

Insatserna kan vara helt eller delvis finansierade med anslag 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder men även insatser med annan finansiering kan redovisas. Ange max 5 insatser och fyll i tabellen nedan.

Namn på insats och kort beskrivning	Mål	Resultat i form av prestationer	Resultat i form av effekter
Medfinansiering till projektet Klivet vidare 2.0 (ESF) Projektägare: Haparanda kommun Projekttid: 200201-230228 Samverkan Arbetsförmedlingen och stora arbetsgivare i kommunen.	RUS: prioriterade insatsområdet Flexibel och väl fungerande kompetensförsörjning. ESF: programområde 2 - Ökade övergångar till arbete, 2.3 Kvinnor och män som står långt ifrån arbetsmarknaden ska komma i arbete, utbildning eller närmare arbetsmarknaden.	Haparanda kommun ska ha utvecklat en metodik som förkortat vägen för en grupp medborgare till arbete och studier. Arbetsgivarna ska stärka sin förmåga och beredskap att anställa personer med en sammansatt problematik.	Förväntade resultat är att: Deltagarna ska ha stärkt sina kunskaper, förutsättningar och färdigheter, gått vidare till arbete, studier eller annan försörjning. eller på annat sätt ha närmat sig arbetsmarknaden.
Valideringscentrum Norrbotten Region Norrbotten - initierat och beviljat projekt 2022. Projektstart 2023	RUS: prioriterade insatsområdet Flexibel och väl fungerande kompetensförsörjning		Skapa ett valideringscentrum med fungerande strukturer, system och nätverk.
Ny typ av företagsstöd - Rekryteringsstöd för mångfald/Stöd vid rekrytering av personer födda utanför Norden	RUS: prioriterade insatsområdet Flexibel och väl fungerande kompetensförsörjning samt smarta, hållbara innovationer och entreprenörskap		Stimulera en breddad rekrytering och stimulera företag att bli attraktiva, inkluderande arbetsgivare

1.3.3 Miljö och klimat

1.3.3.1 Beskriv hur det strategiskt viktigaste arbetet med att stärka integrering av miljö och klimat har genomförts under året. Beskriv även eventuella utmaningar i genomförandet.

Miljö- och klimatfrågorna har fått en allt tydligare roll i det regionala utvecklingsarbetet. Beslut inom området tas till stor del på internationell nivå och det är tydligt att det är viktigt att bevaka hur regleringar och policys påverkar utvecklingen i Norrbotten.

Det är också viktigt att beskriva konsekvenser av förslag på ett sätt som förstås av beslutsfattare på olika nivåer. Regionen har under året arbetat med att bevaka och

påverka utvecklingen och politiken inom området dels nationellt och dels internationellt.

Ett verktyg är de grupperingar som finns inom Europaforum Norra Sverige men även Stockholmskontoret och North Sweden European Office är viktiga i detta arbete.

Under året har Region Norrbotten deltagit i framttagandet av sex positionspapper med direkt koppling till regleringar eller strategier inom områdena miljö och klimat som påverkar eller riskerar påverka den regionala utvecklingen negativt.

Region Norrbotten stödjer också projekt med miljö- och klimatinriktning. Arbetet utgår från de mål som finns uppsatta i regionplan, smart specialiseringsstrategin och regionala utvecklingsstrategin samt från Agenda 2030-målen.

Den pågående samhällsomvandlingen i Norrbotten sker med utgångspunkt i den gröna omställningen mot minskat fossilberoende. Näringsliv och organisationer engagerar sig, på kommersiella grunder, allt mer i den gröna omställningen och arbetar för att bidra till målen i Agenda 2030.

De tidigare utmaningar som funnits med att skapa medvetenhet kring behoven av omställning har minskat.

EU-programmen för 2021-2027 har hållbarhetsintegrerats vilket skapar en god grund för att de satsningar som görs är hållbara och att målkonflikter kopplat till hållbarhetsaspekter lyfts fram inför beslut. Ytterligare en aspekt som stärker detta är att föredragningsmallen för projekt har uppdaterats så att hållbarhet är en tydlig del i beredningen av projektansökningar.

1.3.3.2 Ge exempel på insatser som har genomförts eller initierats under året.

Insatserna kan vara helt eller delvis finansierade med anslag 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder men även insatser med annan finansiering kan redovisas. Ange max 5 insatser och fyll i tabellen nedan.

Namn på insats och kort beskrivning	Mål Ange vilket eller vilka mål i den regionala utvecklingsstrategin, det regionala strukturfondsprogrammet respektive de territoriella samarbetsprogrammen (Interreg) som insatsen ska bidra till.	Resultat i form av prestationer Beskriv uppnådda eller förväntade prestationer. För definitioner och exempel av prestationer se sidan 3.	Resultat i form av effekter Beskriv så långt det är möjligt uppnådda eller förväntade effekter på kort, medellång och lång sikt. Ange om det är uppnådda eller förväntade effekter. Ange även om resultatbeskrivningen baseras på en uppföljning, utvärdering eller egen bedömning. För definitioner och exempel av effekter på kort, medellång och lång sikt se sidan 3.
CEERUS Samverkansprojekt mellan IUC norr och Energikontor norr för att Reducera KWh/SEK vid	RUS: Prioriterat område Innovation och företagande S3: Smart diversifiering –	Erfarenheter från detta projekt kommer att sammanställas för att finna utvecklingsmöjligheter i	Ökad konkurrenskraft hos SMF. Tillväxt och högre sysselsättningsgrad.

Region Norrbotten och Region Västerbottens SMF. Huvudsakliga aktiviteterna handlar om att: Genomföra energikartläggningar, utveckla handlingsplaner samt utveckla insikt och kunskap hos deltagande SMF för att främja genomförande av handlingsplanerna och sätta igång övergången till förnyelsebara energialternativ.	Energiteknik ERUF: Prioriteringsområde 4 att stödja övergången till en CO2-snål ekonomi i alla sektorer	metodstrukturen.	
Samverkan med forskning, utveckling och innovation för den gröna omställningen i Övre Norrland Förstudien syftar till att ta fram konkreta förslag till framtidsytande aktiviteter som skapar förutsättningar för en effektiv samverkan mellan det lokala och regionala näringslivet och andra relevanta samhällsaktörer samt Luleå tekniska universitets framtidsområden Creaternity och SUN samt centrumbildningarna CH2ESS och ACE.	RUS: Prioriterat område Innovation och företagande S3: Smart diversifiering – Energiteknik ERUF: : Projektet bidrar till det specifika målet omsättning i små - och medelstora företag	Målet är att ta fram en fullständig ansökan avseende ett storskaligt genomförandeprojekt och därtill skapa förutsättningar för effektiv implementering av förstudiens förslag.	Ökad kunskap för att skapa affärer och produkter som har maximal cirkularitet, d.v.s. har minimalt behov av icke-förnybara resurser.
Eco-friendly and sustainable method for recycling of spent lithium-ion batteries (EcoLIB) Projektet tar itu med utmaningar i de nuvarande industriella flödesschemana för återvinning av förbrukade Li-jonbatterier	RUS: Prioriterat område Innovation och företagande S3: Smart diversifiering – Energiteknik	Kunskapsunderlag för minimering av föroreningar och skadliga utsläpp under återvinningen och återanvänder det återvunna materialet i ny batteritillverkning eller andra potentiella tillämpningar.	Minimerade föroreningar och skadliga utsläpp under återvinningen och återanvänder det återvunna materialet i ny batteritillverkning eller andra potentiella tillämpningar. Minskat behov av importerade råvaror för batteritillverkning och stärka de europeiska batteritillverkarnas och återvinningsföretagens ställning, vilket kommer att skapa nya arbetstillfällen och möjliggöra ytterligare tillväxt. EcoLIB kommer således att bidra till en hållbar, cirkulär ekonomisk och

			miljövänlig lösning för återvinning
Pre Electric Logistics In Sweden Syftet med förstudien är att tillhandahålla en kartläggning av nuläget och förutsättningarna för omställning av de tunga transporterna.	RUS: Prioriterat område Innovation och företagande S3: Smart diversifiering – Energiteknik	Förstudien avser att genomföra en grundläggande nulägesanalys och kartläggning över transportstråk, mängder gods, transportköpare, aktörer som utför transporterna, aktörernas affärslogik i transporterna och incitamenten samt förutsättningarna för en faktisk förändring.	Förstudien bör ge en indikation om hur Norrbotten kan förbereda sig och möjliggöra de disruptiva förändringarna som krävs för att transportsektorn, och specifikt tunga transporter, ska kunna nå klimatmålen till 2030. Denna förstudie kan vara en del i beslutsunderlaget för politiska-, offentliga- och näringslivets beslutsfattare.

Återrapportering 2 – Fördelning av anslag 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder

Utifrån 5 § lagen om regionalt utvecklingsansvar respektive 4, 7 och 15–17 §§ förordningen om regionalt tillväxtarbete ska regionerna ge en beskrivning av arbetet med fördelningen av anslag 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder under utgiftsområde 19 Regional utveckling. Redovisningen ska innehålla:

- En beskrivning av fördelningen av anslaget mellan projektverksamhet, regionala företagsstöd och stöd till kommersiell service.
- Uppgift om hur fördelningen av anslaget har bidragit till omställningen för att möta samhällsutmaningar och uppnå målet för den regionala utvecklingspolitiken samt mål i den regionala utvecklingsstrategin, det regionala strukturfondsprogrammet och de territoriella samarbetsprogrammen (Interreg).
- En beskrivning av hur ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet har påverkat fördelningen av medel från anslaget.
- En beskrivning av hur olika territoriella perspektiv har beaktats samt på vilket sätt olika förutsättningar som råder i olika delar av länet påverkat fördelningen av medel från anslaget inom länet.

2.1 Beskriv hur regionen har fördelat anslaget mellan projektverksamhet, regionala företagsstöd och stöd till kommersiell service.

Varje år tar den regionala utvecklingsnämnden (RUN) beslut om fördelning av anslaget 1:1 mellan projektstöd och företagsstöd inklusive kommersiell service. Under året har en större andel medel avsatts till projektstöd för att kunna medfinansiera uppstarten av de nya EU-programmen.

I den Regionala utvecklingsstrategin har fyra prioriteringar pekats ut som överensstämmer med prioriteringarna i den nationella strategin, under 2022 har anslag 1:1 fördelats enligt följande:

- Attraktiva livsmiljöer och tillgänglighet: 32,3 miljoner kronor.
Attraktiva livsmiljöer och tillgänglighet innefattar projektstöd samt samtliga beviljade medel inom kommersiell service.
- Innovation samt entreprenörskap och företagande: 120,1 miljoner kronor.
Innovation samt företagande och entreprenörskap innefattar projektstöd samt samtliga beviljade medel inom företagsstöd.
- Internationellt samarbete: 1,4 miljoner kronor.
- Kompetensförsörjning och kompetensutveckling: 5,3 miljoner kronor.
- Övriga prioriterade områden: 12 miljoner kronor.

Under 2022 fördelades anslaget enligt följande: 61 % till projekt, 34 % till företagsstöd samt 5 % till kommersiell service.

Projektförfinansieringen har under året fokuserat på att växla upp medel i utlysningar inom den nya programperioden för ERUF, ESF+ och Interreg Aurora samt till förstudier och förlängningsprojekt inför den nya programperioden.

Inom området kommersiell service har särskilt driftstöd och stöd för korrosionsskydd till drivmedelsstationer prioriterats. Men även hemsändningsbidrag och servicebidrag har varit viktiga stödtyper.

Hemsändningsbidraget ger kommunerna möjlighet att genom avtal gynna de små lokala dagligvarubutikerna och deras överlevnad. Det ger ekonomisk stabilitet för butiken, som förutom sin grundläggande service är en viktig punkt för social samvaro för de

boende på orten. Att kunderna dessutom kan få sina varor hemlevererade från sin lokala butik är miljömässigt gynnsamt.

Servicebidraget ger möjlighet att rädda kvar de mindre lokala butikerna, då de är i tillfällig ekonomisk svacka, vilket kan vara avgörande för deras möjlighet att fortsätta verksamheten. Ur den sociala aspekten är dagligvarubutikerna i gles- och landsbygd mycket viktig för att motverka social isolering då många butiker tar in ideell hjälp regelbundet från de boende på orten, t ex vid uppackning av varor, samt att det många gånger finns en fikahörna för social samvaro.

164 ansökningar om företagsstöd kom in vilket är en något lägre nivå i jämförelse med 2021. Av dessa har 125 beviljats och 39 har avslagits. Andelen avslag ligger på en normal andel, cirka 24 procent. De allra flesta som fått avslag är företag som verkar på lokal/regional konkurrensutsatt marknad, att behov av stöd inte föreligger samt inkompleta ansökningar.

Totalt har 125 företag beviljats investeringsstöd. Stöden är indelade i huvudområdena besöksnäring, tillverkningsindustri, tjänster, testverksamhet, kulturella och kreativa näringar inklusive hantverk samt innovationsstöd.

Stödet till besöksnäringen har minskat jämfört med tidigare år vilket sannolikt beror på en lägre investeringsvilja under året med anledning av pandemin samt global ekonomisk osäkerhet.

När det gäller innovationsstöd förekommer stora variationer mellan åren men det finns en trend att allt större stöd beviljas på företagsnivå. Insatserna fortsätter att öka mot digitala innovationer som kräver mer kapital och företagen har sina verksamheter framförallt i Luleåområdet med koppling till inkubatorer.

Stöd till biltestnäringen har minskat under ett antal år och ligger även detta år på en låg nivå jämfört med de andra branscherna. En förändring av bedömningen av stödbehovet har skett sedan några år tillbaka. Bedömningen görs att branschen numera har nått en så pass hög mognad att en bedömning av stöd kan göras utifrån företagets behov av stöd. Detta innebär att vissa investeringar kan finansieras av egen kraft.

Ett investeringsstöd i länet inom livsmedelsförädling har beviljats av Tillväxtverket på totalt 9,1 miljoner kronor. Detta stöd ingår inte i denna statistik.

24 % av företagen som fått stöd leds av en kvinna, 66 % leds av en man, 10 % har ett delat ledarskap. Fördelningen är ungefär densamma som tidigare år och överensstämmer relativt bra med länets motsvarande förhållande i helhet.

46 bifallsbeslut har medfinansierats med EU-medel via två olika ramprojekt. 39 av dessa beslut har finansierats till 100 % via ramprojektet REACT-EU där stöden ska stärka förmågan att ställa om under och efter pandemin och därmed möjliggöra en hållbar tillväxt efter krisen. Effekterna av investeringarna förväntas komma efter genomförandet, såsom att säkra arbetstillfällen, öka digitalisering och att styra om verksamhet och kommunikation till en förändrad efterfrågan.

7 av de bifallsbeslut som tagits under året har finansierats till 50 % av ramprojektet "Stöd till företag i Norrbotten som drabbats av negativa effekter till följd av Covid 19". Detta projekt avslutades 2022-12-31. Projektets mål var att stötta företag i Norrbotten som drabbats av negativa effekter till följd av Covid 19 och därmed möjliggöra en hållbar tillväxt efter krisen i samband med Covid 19. Slutsatserna var att stöden haft en mycket stor betydelse för företagets möjlighet att genomföra investeringarna och för företagets förmåga att ställa om till följd av Covid 19 samt att företagen var mycket nöjda med processerna i samband med ansökan, beredning, beslut och utbetalning. Inom projektet har 147 företag fått ta del av stöd i samband med investeringar som

syftar till omställning till följd av Covid-19. Totalt beviljat belopp inom projektet är 26,1 mkr, varav 21,9 mkr betalats ut.

2.2 Beskriv hur anslaget använts för att uppnå en ekonomisk, social och miljömässig hållbar utveckling.

Region Norrbotten har en regional finansieringsstrategi som fokuserar på de regionala projektstöden inklusive hur hållbarhet, ekonomiskt, socialt och miljömässigt ska integrerats i satsningar som finansieras.

Genom användning av finansieringsstrategin skapas lika förutsättningar och transparens för strategier och beslutsfattare gällande projekt som kan finansieras, vilka krav som ställs och hur finansieringen följs upp. Strategin kommer att uppdateras för att även inkludera hållbara företagsstöd. Ett fördjupat stöd för hållbarhetsintegrering i handläggningen finns beskriven i en anvisning.

Finansieringsstrategin och anvisningen för regionala projektmedel skapar, tillsammans med att strukturfondsprogrammen har hållbarhetsintegrerats, en god grund för att Region Norrbotten ska kunna investera i hållbara projekt.

Norrbotten är en glest befolkad region, där bedömningen av effekterna av ett enskilt projekt eller enskilt företagsstöd är svår att göra. Företagets eller projektets sammanhang och förankring är ofta viktig för att uppnå en ekonomisk, social och miljömässig hållbar utveckling. Attraktivitet och hållbarhet blir allt mer integrerade i de lokala och regionala ekosystem som måste fungera, vilket återspeglas i anvisningarna för bedömning av medel inom anslaget.

Under året har det beviljats sex projekt som har som huvudsyfte att uppnå jämställdhetseffekter, fyra projekt som har som huvudsyfte att uppnå mångfaldseffekter och nio projekt som direkt syftar till att uppnå miljömässiga effekter.

2.3 Har anslaget bidragit till att nå målen i den regionala utvecklingsstrategin?

Ja ☒

Beskriv i punktform hur anslaget har bidragit till att nå målen i den regionala utvecklingsstrategin.

I den Regionala utvecklingsstrategin har fyra prioriteringar pekats ut som överensstämmer med prioriteringarna i den nationella strategin, under 2022 har anslag 1:1 fördelats enligt följande:

- Inom attraktiva livsmiljöer har beviljade insatser bidragit till genomförande av målen en livskraftig region, attraktivt boende och närmiljö och även till förbättrad tillgänglighet och att ställa om transporterna för ett mer hållbart samhälle. Bidragen till kommersiell service bidrar till attraktiva livsmiljöer och tillgänglighet och är en viktig del i genomförandet av RUS-målet ökad delaktighet och grundläggande samhällsservice.
- Innovation samt företagande och entreprenörskap innefattar projektstöd samt samtliga beviljade medel inom företagsstöd. Under året har insatser beviljats inom samtliga smart specialiseringsområden och som främst bidrar till RUS-målen stärkt företagande och entreprenörskap, högre förnyelseförmåga och ökad export.
- Insatserna har handlat om att stärka sambanden och samsynen mellan Sverige, Norge och Finland kring vad en hållbar utveckling betyder.
- Inom kompetensförsörjning och kompetensutveckling har insatserna bidragit till RUS-målen förbättrad kompetensförsörjning och goda försörjningsmöjligheter genom projekt som främjar utbildning, validering samt

insatser för att etablera individer på arbetsmarknaden.

- Posten övrigt består av fortsättningen på samverkansprojektet Regional förnyelse som syftar till att stärka den regionala analysförmågan samt uppföljning och utvärdering.

Nej ☐

Om nej, ange anledningen till det.

2.4 Har anslaget bidragit till att nå målen i det regionala strukturfondsprogrammet?

Ja ☒

Beskriv i punktform hur anslaget har bidragit till att nå målen i det regionala strukturfondsprogrammet.

- Under året har två utlysningar genomförts varav en prioriterats av Strukturfondsparternskapet under året.
- Region Norrbotten har deltagit med inspel till utlysningar, samråd angående inkomna ansökningars koppling till RUS samt medfinansiering till flertalet projekt.
- Söktrycket inom främst insatsområde 1 och mål 1.1 stärk forskning och innovation samt 1.3 stärk små och medelstora företags tillväxt och konkurrenskraft har varit högt.
- Region Norrbotten har i den första utlysningen fattat beslut om cirka 46 miljoner kronor till 15 projekt som bidrar till genomförandet av RUS och det regionala strukturfondsprogrammet.

Nej ☐

Om nej, ange anledningen till det.

2.5 Har anslaget bidragit till att nå målen i de territoriella samarbetsprogrammen (Interreg)?

Ja ☒

Beskriv i punktform hur anslaget har bidragit till att nå målen i de territoriella samarbetsprogrammen (Interreg).

- En utlysning har hunnit genomföras och prioriteras under 2022.
- Region Norrbotten har deltagit i RIG möte med Interreg Aurora för samråd angående inkomna ansökningars koppling till RUS.
- Region Norrbotten har fattat beslut om cirka 12,3 miljoner kronor till 11 projekt som bidrar till genomförandet av RUS och Interreg Aurora programmet.

Nej ☐

Om nej, ange anledningen till det.

2.6 Beskriv i punktform på vilket sätt olika territoriella perspektiv har beaktats och påverkat fördelningen av medel från anslaget inom länet.

- Insatser som Region Norrbotten finansierar med 1:1 anslaget ska genomföras inom ramen för prioriteringarna i RUS som tar avstamp i regionens olika territoriella förutsättningar och möjligheter.
- I Region Norrbottens finansieringsstrategi framgår att det ska finnas goda möjligheter till utveckling i hela länet, vid prioritering ska inomregional balans eftersträvas. Detta innebär att såväl lokala omständigheter som insatsens betydelse för länets utveckling i stort ska tas med i bedömningen.
- Under året har projekt finansierats som kommer alla kommuner i länet till del. De flesta projektägarna utgår ifrån de större kommunerna eftersom universitet och många företagsfrämjande aktörer har sitt säte där men i bedömningen tas hänsyn till kommuners olika situation exempelvis företagsstruktur, demografi och socioekonomiska förutsättningar.
- Leaderområdena har finansierats under året, dessa utgår ifrån lokala behov och förutsättningar för utveckling på landsbygden i samverkan mellan offentlig, privat och ideell sektor. Beslut om fortsatt finansiering av alla Leaderområden har tagits under hösten.
- Stöd inom kommersiell service går bara till verksamheter på gles- och landsbygd, och prioriteringar görs enligt gällande förordningar och regionala serviceprogrammet.

Återrapportering 3 – Samverkan med andra aktörer

Utifrån 5, 8 och 9 §§ lagen om regionalt utvecklingsansvar respektive 4–5, 14, 16 och 17 §§ förordningen om regionalt tillväxtarbete ska regionerna ge en beskrivning av hur samverkan med andra aktörer har bedrivits under året.

Redovisningen ska innehålla uppgifter om:

- Inom vilka områden samverkan och gemensam finansiering har skett med länsstyrelsen respektive andra statliga myndigheter samt vilka resultat denna samverkan och gemensamma finansiering har medfört eller förväntas medföra.
- Inom vilka områden samverkan och gemensam finansiering har skett med länets kommuner samt vilka resultat denna samverkan och gemensamma finansiering har medfört eller förväntas medföra.
- Inom vilka områden samråd och gemensam finansiering skett med berörda organisationer och näringsliv i länet samt vilka resultat denna samverkan och gemensamma finansiering har medfört eller förväntas medföra.

3.1 Samverkan med länsstyrelsen

3.1.1 Beskriv inom vilka områden eller processer samverkan har skett med länsstyrelsen.

Inom ramen för Regional förnyelse som är ett samarbete med Länsstyrelsen i Norrbottens län och Luleå tekniska universitet, bereder Region Norrbotten ett uppdrag till Luleå tekniska universitet att ta fram framtidsscenarier för länet. Syftet är att få en tydligare uppfattning av de volymer av sysselsättning, befolkningsförändringar och arbetskraftsbehov som väntas uppstå som en följd av de historiskt stora industrisatsningarna. Framtidsscenarierna ska ses som ett komplement till redan existerande planeringsprocesser hos olika aktörer, för att proaktivt förbereda olika aktörers verksamhet till alternativa framtida lägen på längre sikt. Målet är att skapa ett gemensamt kunskapsunderlag kring tänkta effekter av de stora industrisatsningarna, länets möjligheter och länets tillväxtförutsättningar.

Region Norrbotten samverkar med Länsstyrelsen vid genomförandet av Interreg Aurora 2021-2027 och deltar i Regional Input Group (RIG) samt i Styrkommittén. Samverkan sker också regelbundet med Länsstyrelsen i frågor gällande kommersiell service och betaltjänster.

Region Norrbotten har en representant i styrgruppen för Norrbottens livsmedelsstrategi. I arbetet har det ingått att delta i dialogmöten med berörda parter vilka syftar till samordning av insatser.

Dialogmöten har också skett med Länsstyrelsen Norrbotten, Landsbygdsprogrammet, med uppdatering kring respektive organisations möjligheter till stöd och gemensamma skärningspunkter.

Länsstyrelsen ingår som samverkanspart i projektet North Sweden Green Deal. Samverkan sker främst inom områdena gestaltade livsmiljöer, bostadsmarknadsfrågor, framtagande av planeringsunderlag, samordning av energifrågor samt frågor som rör social hållbarhet.

Region Norrbotten deltar också i AGON vilket är ett nätverk som arbetar för att accelerera den gröna omställningen i Norrbotten. Nätverket sammankallas av landshövdingen och samlar Region Norrbotten, Svenska kraftnät, Vattenfall, SSAB, LKAB, H2 Green Steel, Försvarsmakten, Trafikverket, Fossilfritt Sverige, Energimarknadsinspektionen, Norrbottens Kommuner, Luleå kommun, Bodens kommun, Gällivare kommun och Peter Larsson, regeringens samordnare för Norrbotten och Västerbotten.

- 3.1.2 Bedöm och motivera hur samverkan med länsstyrelsen har fungerat under året. Beskriv gärna även eventuella utmaningar eller framgångsfaktorer.

Samverkan med Länsstyrelsen har fungerat väl under året. Det gemensamma arbetet inom Regional förnyelse bidrar till bättre samsyn, dialog och kunskap om länets förutsättningar och behov.

3.2 Samverkan med andra statliga myndigheter

- 3.2.1 Beskriv inom vilka områden eller processer samverkan har skett med respektive myndighet.

Region Norrbotten deltar i dialoger med både Trafikverket, regeringen och EU för att skapa bra förutsättningar för den gröna omställningen. Dialog om ökad samverkan och planering med grannländer och näringslivet pågår också för möjlighet till ett sammanhängande transportsystem över landsgränser. En aktiv dialog har också förts med den nationella nivån vid framtagandet av EU:s Just Transition Fund, fonden för en rättvis omställning.

Det finns en väl upparbetad samverkan med Boverket, Trafikverket, Regionala kollektivtrafikmyndigheten och Svenska Kraftnät när det gäller samhällsplaneringsfrågor.

Samverkan med Tillväxtverket sker inom flertalet områden och under året särskilt inom ramen för programskrivningarna. Under året har samverkan också skett inom kompetensförsörjning för validering, myndighetssamverkan och fysisk planering inom Tillväxtverkets funktion som förvaltande myndighet för Fonden för en rättvis omställning.

Region Norrbotten har regelbundna avstämningar och samråd med Tillväxtverket och Svenska ESF rådet Övre Norrland för genomförandet av det Regionala strukturfondsprogrammet för Övre Norrland 2021-2027 och Regional handlingsplan ESF+ Övre Norrland 2021-2027 i samband med bland annat utlysningar och prioriteringar. Samverkan har även skett med Sametinget i samband med programskrivningar.

För regionala företagsstöd sker samverkan med Tillväxtverket vid ansökningar om stora stöd för insatser inom Norrbotten där Tillväxtverket är beslutande myndighet och Region Norrbotten yttrar sig. Deltagande har även skett på Tillväxtverkets handläggartäffar. Samråd har skett med Tillväxtverket med anledning av förordningsförändringar, stödkartor, hållbarhetsarbete, stora investeringar, utveckling av nypsbarmetern och transparensredovisning. Inom kommersiell service sker regelbunden kontakt med Tillväxtverket kring stödfrågor, serviceseminarier och utbildningar.

Samverkan har skett med Energimyndigheten tillsammans med företagsfrämjande aktörer samt med Vinnova och andra nationella myndigheter som exempelvis Business Sweden och Svenska Institutet inom regeringsuppdraget "Ökade synergier mellan regionala, nationella och internationella innovationsinsatser". Dialog om myndighetshub – Samverket har skett med Vinnova. Samverkan har skett med RISE och Boverket inom uppdraget Viable cities.

Samverkan med Luleå tekniska universitet sker inom ramen för Regional förnyelse som beskrivs under Återrapportering 4, analys uppföljning och utvärdering.

Bredbandskoordinatören ingår i ett nätverk med andra regioner och PTS.

3.2.2 Bedöm och motivera hur samverkan med respektive myndighet har fungerat under året. Beskriv gärna även eventuella utmaningar eller framgångsfaktorer.

En viktig framgångsfaktor i dialogen med andra nationella myndigheter är deras kännedom om olika regionala förutsättningar särskilt i samband med den gröna omställning som sker i länet. En ytterligare viktig förutsättning är väl etablerade samarbeten som möjliggör snabb dialog vid angelägna eller brådskande frågor.

Samverkan med de olika myndigheterna har fungerat bra. En utmaning vid samverkan med Tillväxtverket är att behoven att anpassa och utveckla NYPS-systemet så att det fungerar som ett stöd i hanteringen av de olika stöden är stora, samtidigt är resurserna för förbättringsarbeten inte tillräckliga. Detta innebär att implementeringen av utvecklingsarbeten och arbetssätt som till exempel regeringsuppdraget Att utveckla och stärka arbetet med hållbar utveckling inom det regionala tillväxtarbetet 2020-2030, är svåra att genomföra då systemet innebär begränsningar och inte utvecklas i samma takt som övriga processer som pågår.

3.3 Samverkan med kommuner

3.3.1 Beskriv inom vilka områden eller processer samverkan har skett med kommuner.

Med 14 kommuner och en stor geografisk yta är det en förutsättning att det finns en nära lokal dialog för att få kännedom om näringslivet i hela länet och för att kunna arbeta för en medveten information och inomregional fördelning av stöden. En viktig målgrupp för detta arbete är kommunernas näringslivsenheter/näringslivsbolag och företagargorganisationer. Målsättningen är att besöka respektive kommun en till två gånger per år, eller vid behov. Vid besöken ges information om företagsstöd, erfarenhetsutbyte görs regionalt och lokalt samt träffar anordnas med företag via bokade möten i arrangerad lokal eller på plats hos respektive företag. Mötena syftar både till uppföljning och erfarenhetsutbyte för framtida satsningar och stödmöjligheter.

Inom projektet The North Sweden Green Deal (NSGD) har samverkan med kommunerna i Norrbotten skett genom en rad olika aktiviteter.

Under arbetet med regional service har möten genomförts med alla kommuners representanter samt Länsstyrelsen för att säkerställa insatser inom kommersiell service. Kommunrepresentanter har medverkat vid Regionens besök på dagligvarubutiker och drivmedelsstationer i länet.

Regionen har även deltagit på möten med stadsnätsforum där alla kommunernas stadsnät medverkar för att gemensamt arbeta för en ökad bredbandsutbyggnad.

En nära samverkan sker med kommunförbundet Norrbottens kommuner inom olika utvecklingsfrågor som exempelvis kompetensförsörjning, näringslivsutveckling och samhällsplanering.

Tillväxtberedningen är Region Norrbotten och Norrbottens Kommuners gemensamma beredning för regionala tillväxtfrågor. Huvudsyftet är att arbeta för en politisk samsyn i strategiska tillväxt- och utvecklingsfrågor samt infrastruktur. Tillväxtberedningen består av 13 ordinarie ledamöter och 13 ersättare. Ordförandeskapet är roterande. Ordförandeskapet har under 2022 innehaft av Region Norrbotten. Ledamöterna kommer från Boden, Pajala, Övertorneå, Luleå, Kalix och Gällivare samt ledamöter från regionstyrelsen. Beredningen är ett viktigt forum där kommuner och region tillsammans kan nå samsyn och agera gemensamt i regionala utvecklingsfrågor.

- 3.3.2 Bedöm och motivera hur samverkan med kommuner har fungerat under året. Beskriv gärna även eventuella utmaningar eller framgångsfaktorer.

Samverkan med kommunerna fungerar generellt mycket bra. Samverkan bygger mycket på det kontaktnät som byggs upp och det är viktigt att hålla det kontaktnätet vid liv. Det har visat sig att det har gått bra även under pandemin.

En framgångsfaktor har varit strukturerad samverkan med regelbundna digitala och fysiska möten. Många av de utmaningar som trots allt finns är tvärsektoriella och försvåras av att kommunernas arbete generellt sker i stuprör.

3.4 Samråd med organisationer

- 3.4.1 Beskriv inom vilka områden eller processer samråd har skett med organisationer.

Nedan följer ett urval av de organisationer som Region Norrbotten har samarbetet med under det gångna året:

- Europaforum Norra Sverige (EFNS) är en mötesplats och kunskapsarena där EU:s politik analyseras och diskuteras i de avseenden den berör norra Sverige. Under 2022 har fokus varit att få gehör för hur förslag inom ramen för Fit for 55 riskerar att orsaka stora negativa konsekvenser för det svenska skogsbruket och i förlängningen för ett effektivt klimatarbete.
- Northern Sparsely Populated Areas (NSPA) är ett nätverk för regioner i norra Sverige, Finland och Norge. Syftet med nätverket är att bedriva påverkansarbete på Brysselarenan. Nätverket har under året exempelvis arbetat med att ge en nyanserad bild av vikten av ett aktivt skogsbruk och hållbar utveckling i Arktis samt att visa på den roll som de glesbefolkade områdena i norr har för den gröna omställningen.
- Conference of Peripheral Maritime Regions (CPMR) antog den 28 oktober 2022 en slutdeklaration och en position om maritima frågor. Regionen fick igenom flera ändringsförslag som stärker upp argumentationen gentemot EU inom frågor så som infrastruktur, skogsnäring och fiske.
- Regionen ingår i Nordkalotträdet (NKR) som är en av tolv nordiska gränskommittéer. NKR har under det gångna verksamhetsåret arbetat med och varit delaktiga i en rad olika projekt och frågor, exempelvis kring gränsöverskridande rörlighet på arbetsmarknaden, gränsregionalt samarbetet i Norden, hållbar landsbygdsutveckling, gemensam mineralstrategi på Nordkalotten.
- Regionen är medlem i Nätverket Hållbart och lokalt förankrat yrkesfiske med framtidstro. Nätverket genomför kontinuerligt olika seminarium, möten med politiker och skriver remissvar. Regionen är även medlem i Föreningen Sveriges Vatten- och vindkraftskommuner och regioner (FSV) vars syfte är att skapa opinion för att vatten- och vindkraftskommunerna och berörda regioner får del i det värde vatten- och vindkraftsproduktionen genererar.
- Bottniska korridoren är ett samarbete mellan sju regioner som grundar sig i infrastrukturfrågor inom det regionala tillväxtuppdraget. Samarbetet ska stärka transportinfrastrukturen och förbindelserna mellan norra, mellersta Sverige och övriga Europa.
- Regionala evenemangsnätverket är ett nätverk med syfte att stärka relationerna mellan aktörer i länet och utbyta erfarenheter mellan varandra. Målgruppen för evenemangsnätverket är regionala och lokala aktörer/organisationer som arbetar med olika typer av evenemang ur ett strategiskt perspektiv.
- Jokkmokk Arctic Talks (JAT) är ett samarrangemang mellan Jokkmokks kommun, Luleå tekniska universitet, Sparbanken Nord, Vattenfall och Region

Norrbotten. Syftet är att sätta viktiga utvecklingsfrågor på den nationella agendan och sprida kunskap om länets förutsättningar och utmaningar.

- Samverkan med Coompanion Norrbotten kring socialt företagande och sociala innovationer har pågått inom ramen för insatsen Vägar till hållbar regional utveckling i Norrbotten.

3.4.2 Bedöm och motivera hur samråd med organisationer har fungerat under året. Beskriv gärna även eventuella utmaningar eller framgångsfaktorer.

Samråd och samverkan med organisationer är en framgångsfaktor för regionens utvecklingsarbete. Region Norrbotten arbetar för ett tydligt regionalt ledarskap och driver tillsammans med andra aktörer påverkansarbete så beslut på nationell och EU nivå ska vara gynnsamma för länet och organisationen.

3.5 Samråd med näringsliv

3.5.1 Beskriv inom vilka områden eller processer samråd har skett med näringsliv.

Möten med företag gällande företagsstöd sker framförallt via telefon och/eller bokade möten. De syftar både till nya ansökningar, uppföljning och erfarenhetsutbyte för framtida satsningar och stödmöjligheter. Vid ett antal tillfällen har allmänna informationsmöten anordnats via kommunen där företagen har sin verksamhet. Samverkan med näringslivet ger samsyn och effektivitet. Övriga erfarenhetsutbyten har skett i Näringslivets samverkansråd, deltagande i UF-jury för årets socialt hållbara företag, workshop angående etableringar i spelbranschen, informationsträff inför Regionala Besöksnäringsstrategin 2030.

Region Norrbotten har en kontinuerlig samverkan med Norrbottens Handelskammare och som ett led i att främja, stärka och samordna logistiken i Norrbotten finns ett logistikråd som består av det regionala näringslivet som har ett särskilt stort behov av godstransporter.

Region Norrbotten är medlem i Bärighetsrådet och deltar i ett årligt samråd som samordnas av Trafikverket Region Nord för dialog med näringslivet med fokus på bärighet på väg.

Region Norrbotten samverkar med näringslivets representanter i Kompetensrådet där bland annat Företagarna o Norrbottens handelskammare deltar.

Under året har ett målinriktat arbete genomförts med att stötta de aktörer som bedriver kommersiell service i länet genom rådgivning, vägledning samt handläggning av de stöd som finns tillgängliga. En konkret och aktuell fråga för många dagligvarubutiker på lands- och glesbygd är omställningen till att bli hybridbutik. Där har vi varit behjälpliga i processen genom att svara på frågor kring stödmöjligheter, gett rådgivning om processen och investeringen.

Samråd har skett med de mindre drivmedelsstationerna som har möjlighet att söka det riktade korrosionsstödet för utbyte av rörledningar under mark; vägledning, svara på frågor samt handläggning av ansökningar.

Region Norrbotten har tillsammans med gruvkoncernen LKAB arrangerat aktiviteter i Almedalen under namnet Norra Scen. Från länet medverkade bland annat Luleå tekniska universitet, Gällivare kommun, SSAB, Norrbotteniabanegruppen, Invest In Norrbotten, Trafikverket, Luleå kommun, Swedish Space Cooperation, Piteå Science Park, North Sweden European Office, Länsungdomsrådet, Pajala kommun, Student Consulting och H2 Green Steel. En seminarieserie Norra Scen – Arena för grön omställning har genomförts på Vetenskapens Hus i Luleå tillsammans med LKAB, LTU

och IVA Nord.

Vi samlar regelbundet Näringslivets aktörer för en dialog kring frågor som rör näringslivet. Gruppen består av inkubatorer, kommuners näringslivskontor, science parks, Norrbottens Handelskammare, Företagarna, Avki, Almi, Norrlandsfonden, Ung företagsamhet, Business Sweden, Coompanion, IUC, Swedish Lapland, Partnerinvest, Invest In, Ltu Business, Längmanska företagarfonden, Nyföretagarcentrum.

3.5.2 Bedöm och motivera hur samråd med näringsliv har fungerat under året. Beskriv gärna även eventuella utmaningar eller framgångsfaktorer.

En effekt av fler digitala möten är att kompetensen har utvecklats på det området och bedömningen är att det mötessättet också i framtiden kommer att användas till viss del då det är ett effektivt och miljövänligt arbetssätt. Många kommuner föredrar digitala träffar och information då det besparar långa resetider och är effektiva att snabbt få tillstånd jämfört med fysiska möten. Utöver det har löpande telefonkontakter och mailkontakt tagits.

Samråd med aktörer inom kommersiell service har fungerat väldigt bra och en av framgångsfaktorerna har varit fysiska besök hos dagligvarubutikerna och drivmedelsstationerna i länets alla kommuner.

Återrapportering 4 – Analys uppföljning och utvärdering

Utifrån 5 § lagen om regionalt utvecklingsansvar respektive 4, 7, 9, 16 och 17 §§ förordningen om regionalt tillväxtarbete ska regionerna ge en beskrivning av hur arbetet med att analysera, följa upp och utvärdera det regionala tillväxtarbetet har bedrivits under året. Redovisningen ska innehålla uppgift om:

- Hur resultat, erfarenheter och kunskap från arbetet med analyser, uppföljningar och utvärderingar har tagits till vara i det regionala utvecklingsarbetet.
- Vilka analyser, uppföljningar och utvärderingar som har genomförts.
- Vilka av dessa analyser, uppföljningar och utvärderingar som helt eller delvis har finansierats med medel från anslaget 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder inom utgiftsområde 19 Regional utveckling.
- Hur en ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet har integrerats i analyser, uppföljningar och utvärderingar.
- Hur olika territoriella perspektiv har beaktats samt vilken hänsyn som har tagits till olika förutsättningar som råder i olika delar av länet i genomförandet av analyser, uppföljningar och utvärderingar.

Enligt villkor för budgetåret 2022 för regionerna och Gotlands kommun inom utgiftsområdena 19 Regional utveckling och 22 kommunikationer ska regionerna, i samarbete med Tillväxtverket, bidra till att säkerställa nationell uppföljning av det regionala utvecklingsarbetet samt uppföljning av anslaget 1:1 Regionala utvecklingsåtgärder inom utgiftsområde 19 Regional utveckling.

4.1 Beskriv hur det strategiska arbetet med analyser, uppföljningar och utvärderingar har genomförts under året. Beskriv även eventuella utmaningar i genomförandet.

Samarbetet Regional förnyelse är ett etablerat samverkansprojekt mellan Region Norrbotten, Länsstyrelsen i Norrbottens län och Luleå tekniska universitet. Under året har arbetet handlat om att stärka länets förutsättningar i viktiga regionala tillväxt- och utvecklingsfrågor. Utvecklingsarbetet samfinansieras av parterna och de rapporter som färdigställts med under året är Rekryteringsbehov och utbildningsutbud i Norrbottens län till och med 2030 samt en studie av Norrbottens Gasellföretag. Under 2022 har även en studie om Framtidsscenarier för Norrbotten i ljuset av den gröna omställningen påbörjats.

Region Norrbotten har aktivt deltagit i Tillväxtverkets nationella lärseminarier och kollegiala utbyten, delvis med inslag av regionala politiker. Utbytet har upplevts b bra och inspirerande men ibland har den röda tråden saknats. Uppfattningen har delats av den arbetsgrupp, Hållbara platser, som vi främst har samarbetat inom.

Inom Analyssamverkan Norr genomförs kontinuerligt ett flertal möten varje år, huvudsakligen via Teams. Under 2022 har ett antal rapporter och analyser tagits fram och publicerats på Analysportal norr, bland annat kring demografisk utveckling i de fyra norrlandslänen och de kommuner som ingår och regionalisering av SCBs rapport Trender och Prognoser. Analys och uppföljning av anslaget 1:1 görs årligen utifrån den regionala utvecklingsstrategins prioriteringar. Ett arbete med att följa upp anslaget tätare för att bättre kunna styra nyttjandet är påbörjat.

4.2 Finns det en plan, strategi eller motsvarande för arbetet med analys, uppföljning och utvärdering för regionen?

Ja ☒

Nej ☐

4.3 Beskriv om och hur ni säkerställer att arbetet med analys, uppföljning och utvärdering genomförs löpande, systematiskt och långsiktigt.

Framtagande av ett systematiskt arbetssätt för kunskapsinsamling, analys, resultatpresentation och lärande för den regionala utvecklingsstrategin pågår. Ambitionen är en bred ansats där kvalitativ uppföljning kompletterar den kvantitativa. Syftet är att följa upp genomförandet av det regionala utvecklingsuppdraget som en helhet.

4.4 Beskriv hur resultat, erfarenheter och kunskap från analyser, uppföljningar och utvärderingar har tagits till vara i regionens regionala utvecklingsarbete.

Resultat från Regional förnyelse och Analyssamverkan norr genererar planeringsunderlag som löpande används i handläggning av stödärenden men de används också som underlag för analyser och studier som genomförs av externa aktörer så som Nord Regio och OECD. Materialet utgör även underlag för regionala handlingsplaner, strategier och program. Under 2022 har materialanvänts för bland annat framtagandet av Länstransportplanen samt strukturfondsprogrammen och deras handlingsplaner. Underlagen nyttjas också i påverkansarbetet som bedrivs inom Europaforum Norra Sverige.

4.5 Beskriv hur samtliga dimensioner av hållbar utveckling, det vill säga den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga har integrerats i analyser, uppföljningar och utvärderingar.

De tre hållbarhetsperspektiven samt Agenda 2030 nyttjas som ramverk för all analys och uppföljning. Kvantitativa utvärderingar och analyser nyttjar könsuppdelad statistik i alla sammanhang där det går att få fram.

Verktyg för utvärdering av ansökningar av så väl projekt- som företagsstöd baserat på hållbarhetskriterier har tagits fram.

4.6 Beskriv hur olika territoriella perspektiv har beaktats i analyser, uppföljningar och utvärderingar.

En territoriell analys av Norrbotten och dess kommuner har genomförts. Analysen används som underlag för att utvärdera fördelningen av beviljade ansökningar. Bland annat tas arbetsmarknad, demografi, flyttmönster och socioekonomi med i analyser och utvärderingar.

4.7 Lista max 10 av de viktigaste analyserna, uppföljningarna och utvärderingarna som genomförts under året kopplat till regionens regionala utvecklingsarbete i tabellen nedan.

Namn på insats och kort beskrivning	Typ av underlag	Helt eller delvis finansierat av anslag 1:1	Huvudsakligt syfte	Huvudsakligt ämne
Rekryteringsbehov och utbildningsutbud i Norrbottens län till och med 2030 - NIS områdena. Rapporten utgör ett underlag för ökad kunskap om länets arbetsmarknadsstruktur samt rekryteringsbehov till och med 2030 inom de fem fokusområden som pekas ut i Norrbottens innovationsstrategi.	Analys	Ja	Kunskapsutveckling	Omställning genom starka regionala innovationssystem och smart specialisering
Norrbottens gasellföretag. Rapporten ger en ökad kvalitativ förståelse för framgångsfaktorer samt förutsättningar som har relevans för regionalt tillväxtfrämjande arbete för gasellföretagen. Rapporten beskriver även var Norrbottens gasellföretag finns i förhållande till globala värdekedjor.	Analys	Ja	Kunskapsutveckling	Omställning genom starka regionala innovationssystem och smart specialisering
Territoriell analys av förutsättningarna i Norrbottens kommuner	Analys	Ja	Kunskapsunderlag	Övrigt
Kvantitativ utvärdering av beviljade stöd 2021	Utvärdering	Ja	Löpande rapportering	Övrigt

5 Övriga medskick

Detta avsnitt är en möjlighet för er att föra fram övriga medskick om det regionala utvecklingsarbetet som inte fångas upp under återrapportering 1–4.

Förordning 2003:596 uppdaterades 2023-01-01 men inga ändringar genomfördes av §6 som innebär en stor begränsning vid hanteringen av projektmedel. Paragrafen hindrar regionerna att använda 1:1-medlen till projekt i kombination med medel från statliga myndigheter utifrån t.ex. i SFS 2015:208. Det leder till att de hävstångsmekanismer som skulle kunna uppnås genom ett systemorienterat arbetssätt för att lösa gemensamma utmaningar inte är möjliga. I förlängningen utgör det ett hinder för att arbeta med de systemlösningar som den nya nationella strategin för hållbar regional utveckling pekar på. Det finns även en ökad förväntan från andra myndigheter att bidra i deras satsningar/utlysningar med regional medfinansiering, vilket vi med dagens förordning är förhindrade att göra.

Förordningens paragraf 6 utgör även en stor begränsning då regionerna inte får projektfinsiera åtgärder som omfattas av stöd enligt företagsstödsförordningarna, SFS 2022:1467 och SFS 2022:1468. Det leder till problem i hanteringen av medfinansiering till Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF). Det är inte ovanligt att ERUF-besluten från Tillväxtverket hänvisar till legal grund i dessa förordningar när projekten styr mot indikatorn antal företag som får stöd (vilket är den vanligaste indikatorn i ERUF). Regionerna måste dock utgå från SFS 2003:596 i sin medfinansiering till ERUF och får därmed egentligen inte medfinansiera ett sådant projekt. Alternativet kan vara att regionerna delar upp projektet i två delar, vilket inte är ultimat då det försvårar hanteringen av projektet som helhet och är svårt att hantera praktiskt med anledning av NYPS-systemets uppbyggnad och begränsningar. En översyn överlag av NYPS-systemet och dess flexibilitet och funktionalitet för att hantera samtliga behov som finns i hanteringen av projektverksamheten är önskvärd.

Det finns även ett stort behov av att göra en översyn av NYPS-systemet och dess flexibilitet och funktionalitet för att hantera samtliga behov som finns i hanteringen av företagsstöd, samt att Tillväxtverket får tydliga uppdrag att vara den samordnande myndigheten som kan vara ett stöd för regionerna både vad gäller de digitala administrativa systemen (Minansökan, NYPS2020) och vid tolkning, tillämpning och utveckling av de regionala företagsstöden. Tillsättning av resurser och tydliga planer för nationell samordning är önskvärt för att bedriva ett fungerande regionalt arbete.

Region Norrbotten har under året expanderat Webbplatsen Utveckla Norrbotten så att den nu inkluderar nu hela det regionala utvecklingsuppdraget och avdelningens verksamhet. I samband med att Region Norrbotten lanserade en ny webbplats släcktes kvarvarande sidor om regional utveckling ner på norrboten.se och flyttades till utvecklanorrbotten.se. Allt om Region Norrbottens utvecklingsuppdrag hittar besökaren numera antingen direkt på utvecklanorrbotten.se eller via direktlänkar från norrboten.se. Därmed är resultatet att lansera en ny användarvänlig, inkluderande webbplats som främjar Norrbottens hållbara utveckling uppnått. En webbplats blir dock aldrig färdig, den är under ständig utveckling och tillgänglighetsgranskas regelbundet. Vi strävar hela tiden framåt och att webbplatsen ska svara mot användarens behov.

Det kortsiktiga målet för webbplatsen har uppnåtts, d.v.s. att utveckla en hållbar webbplats som är inkluderande och användarvänlig samt främjar investeringar i en hållbar regional utveckling och genomförandet av Agenda 2030. Ambitionen är att inspirera och locka till handling från en mångfald av kvinnor och män med olika ålder, bakgrund och olika geografisk plats och att fler deltar i det regionala utvecklingsarbetet

genom att söka företagsstöd eller projektstöd eller genom att delta i dialoger och stärka lärandet och samverkan. Webbplatsen förväntas även bidra till att tydliggöra och stärka Region Norrbottens regionala ledarskap, ett arbete som tar tid efter att en region har bildats. Baserat på responsen vi har fått från våra samarbetspartners och intressenter är slutsatsen att webbplatsen tillsammans med våra andra sociala kanaler under konceptet Utveckla Norrbotten, bidrar till att nå målen om inkludering och att bättre nå ut i informationsbruset.